

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

**Lenny zingt
op maat van anderstaligen**

**Waterburcht
op nieuwe palen**

**Vraag naar
thuiszorg stijgt**

FiguranDten
**Hugo Meert
aan de slag met klei**

**Kinderopvang
in de Rand**

**Muziek van op
het grof huisvuil**

Het aantal anderstalige kinderen in het basisonderwijs in de Vlaamse Rand stijgt. In veertien van de negentien gemeenten van de Rand spreekt meer dan een kwart van de kinderen thuis een andere taal dan het Nederlands.

TEKST & FOTO Bart Claes

Eerst een jaartje Nederlandstalig kleuteronderwijs

Machelen: 42 % anderstalige leerlingen in het basisonderwijs, Zaventem: 38 %, Sint-Pieters-Leeuw: 37 %, Vilvoorde: 35 %, Hoeilaart: 35 %, Overijse: 31 %, Tervuren: 27 %, Beersel: 26 %, Asse: 24 %, Grimbergen: 21 %. Voor de faciliteitengemeenten bestaan er alleen onvolledige cijfers, maar waarschijnlijk ligt het percentage daar boven de vijftig. Het aantal anderstalige leerlingen in het basisonderwijs in de Vlaamse Rand stijgt de laatste jaren in tegenstelling tot de dalende trend in Vlaanderen, waar een op zeven leerlingen anderstalig is. De statistieken maken geen onderscheid tussen de moedertalen. We weten dus niet welke taal de niet-Nederlandstalige kinderen thuis spreken.

Vlaams parlements lid Mark Demesmaecker (N-VA) concludeert uit deze cijfers dat 'de huidige 2,8 miljoen euro extra steun in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand tekortschiet'. Ook het aantal gemeenten dat in aanmerking komt voor extra steun is te beperkt, meent hij. 'Heel Halle-Vilvoorde verdient extra omkadering en werkingsmiddelen, net als Tervuren en Huldenberg (28 %). We moeten nog meer de klemtoon leggen op een goede Nederlandse taalvaardigheid.'

Engagement

De basisscholen in de Rand vragen meer middelen en extra leerkrachten om deze situatie het hoofd te bieden. Vlaams minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke (SP.A) is van plan om vanaf september 2010 kinderen die in het Nederlandstalige basisonderwijs willen starten te verplichten om eerst een jaartje Nederlandstalig kleuteronderwijs te volgen. Van de ouders wordt een ondertekende engagementverklaring gevraagd met afspraken

over aanwezigheden, individuele begeleiding, aanwezigheid op het oudercontact en het positief benaderen van het Nederlands. 'Kinderen die weinig of geen Nederlandstalig onderwijs gevolgd hebben, starten met een taal- en leerachterstand in het eerste leerjaar van het Nederlandstalige basisonderwijs', motiveert de minister zijn plan. 'Die achterstand valt later nog moeilijk weg te werken. Daarom willen we alle zesjarige kinderen al een jaartje onderdompelen in het Nederlandstalige kleuteronderwijs vooraleer ze de stap naar het eerste leerjaar zetten. Van de ouders vragen we een engagement om aanwezig te zijn op het oudercontact en positief te staan tegenover het Nederlands.'

Extra leerkrachten

De Nederlandstalige basisscholen in de Rand juichen het initiatief van de minister toe. 'De kinderen krijgen meer kansen als ze de schoolvaardigheden al in het kleuteronder-

wijs meepikken. Dat geldt ook voor de taal. Momenteel zijn er te weinig uren en middelen om alle nood te lenigen. Onze school telt ruim de helft anderstalige leerlingen. Vooral onze kleuters hebben een andere moedertaal dan het Nederlands. Als hun kennis van het Nederlands te klein is, verwijzen we hen na de kleuterschool door naar een Franstalige basisschool', zegt Annick Tordeur, directrice van de Nederlandstalige gemeentelijke basisschool in Kraainem.

Ook basisschool De Schakel in Linkebeek telt zowat de helft anderstalige leerlingen. 'Dit initiatief is meer dan welkom', vindt directrice Carine Sermon. 'Eigenlijk passen wij dit zelf al langer toe. We mogen dan wel geen leerlingen weigeren, maar we vragen toch dat nieuwe leerlingen ten minste een jaar Nederlandstalig kleuteronderwijs hebben gevolgd. We proberen de ouders aan het verstand te brengen dat dit in het belang van hun kind is.' □

First of all 12 months in a Dutch-speaking kindergarten

The number of foreign-language speaking children attending primary school in the Vlaamse Rand is on the increase. In 14 out of the 19 Rand municipalities, over one-quarter of the children speak a language other than Dutch at home. This rise in the number of students with Dutch as a second language is out of step with the trend in the rest of Flanders. Primary schools in the Rand require more resources and more teachers in order to tackle this problem. The Flemish Education Minister, Frank Vandenbroucke (SP.A) has decided that starting from September 2010 children wishing to attend a Dutch-speaking primary school should first of all spend 12 months in the Flemish pre-school education system. Parents will be required to turn up for parent-teacher meetings and adopt a positive attitude towards Dutch. Flemish primary schools in the Rand are reported to welcome this initiative.

04

inhoud

MAART 2009 | nr. 03

10

26

04 Kinderopvang in de Vlaamse Rand

Er is nog nooit zo veel geld gegaan naar kinderopvang en er zijn op korte tijd nog nooit zo veel opvangplaatsen bij gekomen. Toch hoor je regelmatig wanhopige verhalen van prille ouders die een calvarietocht moeten ondernemen om een kinderopvangplaats te vinden.

10 FiguranDten

'Klei fascineert me al van toen ik kind was. Het is een simpel materiaal waarmee je alle kanten uit kunt', zegt keramisch designer Hugo Meert uit Dilbeek. Met zijn soms merkwaardige constructies als vermoeide lampen of een dubbelzinnige theepot wil hij de mensen anders leren kijken.

12 Tervueres klappen en zingen

22 Nederlandstalige liederen op maat van anderstaligen

'Vrijen met een anderstalige is de snelste manier om een andere taal te doorgronden', zegt Lenny Maes. Of is zingen ook goed?

23 Vraag naar thuiszorg stijgt

26 Werken aan de natuur

29 Waterburcht op nieuwe palen

Bij de opgravingen aan het Kasteel van Beersel vonden archeologen kanonkogels en insignes. De waterburcht staat opnieuw stevig zodat de verdere restauratie kan beginnen.

30 Exclusieve feestaankleding

'De aankleding van een tafel is een echte kunst.' Het bedrijf Loca Vaisselle uit Drogenbos verzorgt exclusieve feesten en recepties.

31 Muziek van op het grof huisvuil

Herman en Rosita Dewit spelen oude folkdeuntjes op muziekinstrumenten die ze maakten van weggegooid materiaal.

en ook nog ...

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 13 RandUit
- 24 Bericht uit de Rand
- 25 Van huizen en tuinen
- 28 RestaurantDt
- 32 Gemengde Gevoelens

'Boetes voor wie inburgeringscursus weigert.'

Floris' kijk op de leuke kant van het leven

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 176.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | Realisatie vzw 'de Rand' | Hoofdredactie Geert Selleslach | Eindredactie en coördinatie Marjan Van Hecke | Vormgeving Jansen & Janssen, Gent | Fotografie Filip Claessens en Kris Mouchaers | Illustratie Floris De Smedt | Druk A. De Cuyper-Robberecht, Zele | Redactieadres Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | Verantwoordelijke uitgever Jan de Bock, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Randuit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

‘Er zullen altijd blinde vle

Zijn er in de Vlaamse Rand te weinig opvangplaatsen voor kleine kinderen? Ja, als je de wachtlijsten van sommige crèches ziet en ouders hoort getuigen over hun helse zoektocht naar kinderopvang. Niet echt, als je de cijfers van kinderopvangplaatsen in Vlaanderen bekijkt. In twee afleveringen onderzoekt RandKrant of er effectief een tekort aan kinderopvang is in onze regio.

TEKST Klaartje Van Rompaey | FOTO Filip Claessens

Er is nog nooit zo veel geld gegaan naar kinderopvang als vandaag en er zijn op korte tijd nog nooit zo veel opvangplaatsen bijgekomen. Toch hoor en lees je regelmatig wanhopige verhalen van ouders die een calvarietocht moeten ondernemen om een opvangplaats te vinden voor hun kindje.

Knelpunten

Cindy Van Riet begon haar zoektocht naar kinderopvang toen ze drie maanden zwanger was. ‘Ik woonde in Zemst, maar zocht een plaats in Vilvoorde omdat ik daar werk. De moed zonk me snel in de schoenen, want de wachtlijsten waren toen, in september 2007, overal ellenlang. Ik heb mijn ongeboren kindje uiteindelijk ingeschreven in de Kinderhoeve, waar er pas plaats was vanaf oktober 2008, zeven maanden na de geboorte. Er is heel wat tel- en rekenwerk aan te pas gekomen, maar ik heb die periode kunnen overbruggen met zwangerschaps-, borstvoedings- en ouderschapsverlof.’

Sonja Van Dorslaer wachtte zelfs de belangrijke grens van drie maanden niet af. ‘In mei 2007, ik was toen amper twee maanden zwanger, begon ik uit te kijken naar opvangmogelijkheden. Ik was bang dat er nergens nog plaats zou zijn en aanvankelijk leek dat ook zo. Ik woon in Vilvoorde en daar is kinderopvang een knelpunt. In een crèche vlakbij was er vanaf november 2008 plaats, maar ik zocht opvang vanaf maart 2008. De enige andere oplossing was een onthaalouder. Gelukkig hebben we toch voor een crèche gekozen, want de onthaalouder die we op het oog hadden, is in augustus gestopt. Door een gelukkige samenloop van omstandigheden kon ons kindje vanaf maart toch nog in een crèche terecht.’

Kloofgedicht

‘De situatie in de Vlaamse Rand is niet problematischer dan elders’, zegt Will Verniest, afdelingshoofd kinderopvang van Kind en Gezin. ‘In de cijfers van 2008 zien we iets minder opvangcapaciteit voor deze regio, maar dat is een historisch probleem dat langzaam verdwijnt. De jongste tien jaar zijn er verschillende uitbreidingsgolven geweest. Er kwamen plaatsen bij waar er op dat moment extra opvang nodig was.’ Verniest is vooral tevreden over de middelen die de huidige Vlaamse Regering vrijmaakte voor kinderopvang, ook al is de mi-

Crèches en Vlaamse Rand (1)

Des listes d’attente et des témoignages de quêtes infernales donnent l’impression d’un manque chronique de places dans les crèches. Selon Will Verniest, chef de service de Kinderopvang chez Kind en Gezin, la situation en Vlaamse Rand n’est pourtant pas plus difficile qu’ailleurs. Selon les chiffres les plus récents, le Vlaamse Rand compte depuis le 1er janvier 2009 40,68 places pour enfants dans les gardes préscolaires. Mais bien que la capacité d’accueil ait fortement augmenté en Flandre, la demande continue à croître. Kind en Gezin se fonde sur un indice qui classe les communes en fonction des besoins futurs. Linkebeek, Drogenbos et Vilvoorde sont en tête de classement. Ce qui signifie qu’elles auront la priorité lors d’une première vague d’extension. Overijse, Sint-Genesius-Rode et surtout Kraainem traînent en fin de classement, ce qui prouve que dans ces communes, l’offre de places dans les crèches devrait correspondre à la demande. Le gouvernement flamand va encore injecter 72,8 millions d’euros pour les crèches cette année.

kken blijven'

nisterpet ondertussen al drie keer van hoofd gewisseld. 'Sinds de oprichting van Kind en Gezin in 1987 is er nog nooit zo veel geld naar kinderopvang gegaan.'

Onder de hoede van Inge Vervotte (CD&V), de eerste minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, zijn er 11.489 bijkomende plaatsen in de kinderopvang gecreëerd. In 2008 trok Steven Vanackere (CD&V) nog eens 16,6 miljoen euro uit voor 1.895 nieuwe plaatsen in erkende kinderdagverblijven. Daarvan kreeg de Vlaamse Rand 57 extra opvangplaatsen in kinderdagverblijven en bij erkende onthaalouders in Vilvoorde, Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw. Volgens de meest recente cijfers telt de Vlaamse Rand sinds 1 januari van dit jaar 40,68 plaatsen per 100 kinderen in de voorschoolse kinderopvang. De kloof met de rest van Vlaanderen is met andere woorden gedicht. Ondertussen is minister Vanackere naar de federale regering verhuisd en kwam Veerle Heeren (CD&V) in zijn plaats.

Blinde vlekken

Als we het puur cijfermatig bekijken, kijkt de Vlaamse Rand niet veel af van het Vlaamse gemiddelde. Wat wel opvalt, zijn de verschillen tussen de gemeenten. Zo hebben Meise, Wemmel, Hoeilaart en Overijse verhoudingsgewijs veel opvangplaatsen, terwijl gemeenten als Drogenbos, Linkebeek, Beersel, Grimbergen en Vilvoorde het met veel minder opvangplaatsen moeten stellen. 'Cijfers zeggen niet alles', waarschuwt Leen Du Bois, woordvoerder van Kind en Gezin. 'De cijfers geven alleen weer hoe groot de potentiële kinderopvang per gemeente is. Ze vertellen ons niet wat de reële vraag naar kinderopvang is. Het is moeilijk om per gemeente te bepalen hoe groot de vraag naar kinderopvang precies is. Mensen kiezen soms bewust voor opvang in de buurt van hun werk. Er is bijvoorbeeld een groot kinderdagverblijf in Zaventem, waar veel kinderen worden opgevangen van ouders die in de luchthavenregio werken.' Kind en Gezin heeft een index in het leven geroepen dat de gemeenten rangschikt in functie van de te verwachten behoefte. Linkebeek, Drogenbos en Vilvoorde staan hoog in die rangschikking, waardoor ze bij een volgende uitbreidingsgolf voorrang krijgen. Overijse, Sint-Genesius-Rode en Kraainem bengelen onderaan. In die gemeenten zou het aanbod van kinderopvang goed moeten overeenstemmen met de vraag.

Vraag blijft stijgen

Ook na de grote uitbreidingsronde in 2008 blijft er een tekort aan kinderopvangplaatsen. 'Er zullen altijd blinde vlekken blijven, want er zijn nooit voldoende middelen om op elk moment alle tekorten in te vullen', meent Will Verniest. Volgens een onderzoek van enkele jaren geleden vindt bijna 10 procent van de ouders die officiële kinderopvang zoekt geen plaats. De opvangcapaciteit in Vlaanderen mag dan wel gestegen zijn, ook de vraag blijft groeien. Na een jarenlange dalende trend, zit het geboortecijfer sinds 2003 immers opnieuw in de lift, ook in Halle-Vilvoorde. Bovendien is het aantal Vlaamse huismoeders tussen 2002 en 2007 sterk gedaald. Er blijven ook steeds meer vijftigers aan het werk. Het is dus niet vanzelfsprekend dat grootouders in de week voor hun kleinkinderen zorgen.

Voor al wie op zeer korte termijn opvang zoekt, kan het lastig krijgen. Daar weet Veerle Fransen alles van. 'Toen ik zwanger was van mijn oudste dochter, ruim vier jaar geleden, had ik vrij snel een crèche gevonden in Melsbroek, vlak bij mijn woonplaats. Mijn dochter is daar enkele dagen opgevangen, maar toen moest die crèche plots sluiten en stonden er van de ene dag op de andere 22 kindjes op straat. Ik ben als een gek beginnen rondbellen. Tijdelijke opvang bij de grootouders was geen optie, want die wonen te ver. De wachtlijsten die ik toen voorgeschiedteld kreeg, tarten alle verbeelding. In sommige crèches kwamen de eerste plaatsen pas vrij op het moment dat mijn dochter al naar school zou moeten gaan. Ik heb uiteindelijk opvang gevonden in een nieuwe crèche in Vilvoorde.'

De Vlaamse Regering heeft nog onder minister Vanackere een akkoord bereikt om in 2009 nog eens 72,8 miljoen euro in de kinderopvang te pompen. Vijftien miljoen gaat naar nieuwe plaatsen in de voorschoolse en de buitenschoolse opvang en de opvang voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte. 'De geografische verdeling van die nieuwe plaatsen ligt nog niet vast', zegt Patrick Verstuyft, interim-woordvoerder van kersvers minister Veerle Heeren. 'De toewijzingen door Kind en Gezin gebeuren waarschijnlijk in april.' Naast de nieuwe uitbreidingsronde zijn de Vlaamse middelen ook bedoeld om de werksituatie van de onthaalouders te verbeteren. □

Verhouding aantal opvangplaatsen t.o.v. het aantal kinderen per gemeente in de Vlaamse Rand

Gemeente	aantal voorschoolse opvangplaatsen per 100 kinderen 0-3 jaar
Meise	51,2
Wemmel	50,3
Hoeilaart	45,7
Overijse	45,5
Zaventem	43,1
Sint-Genesius-Rode	42,9
Tervuren	39
Merchtem	38,1
Machelen	37,7
Kraainem	36,2
Asse	30,8
Sint-Pieters-Leeuw	28,6
Wezembeek-Oppem	27,6
Dilbeek	25,4
Vilvoorde	25
Grimbergen	24,9
Beersel	18,4
Linkebeek	16,2
Drogenbos	11,8
Vlaamse Rand	33,6
Vlaams Gewest	34,9

Verhouding aantal opvangplaatsen t.o.v. het aantal kinderen per arrondissement

Arrondissement	aantal voorschoolse opvangplaatsen per 100 kinderen 0-3 jaar
Roeselare	49,0
Kortrijk	46,4
Tielt	45,6
Brugge	45,3
Gent	43,3
Veurne	43,0
Ieper	41,1
Leuven	40,6
Eeklo	37,9
Diksmuide	37,0
Oudenaarde	35,5
Dendermonde	35,4
Halle-Vilvoorde	33,9
Sint-Niklaas	31,6
Hasselt	30,4
Aalst	30,3
Mechelen	30,2
Antwerpen	30,2
Oostende	29,7
Maaseik	27,9
Turnhout	27,3
Tongeren	26,4

Bron: Gemeentelijke Kindrapporten Kind en Gezin, maart 2008

Van Asse tot Zaventem

NIEUWS UIT DE GEMEENTEN

Politici op de sofa

VLAAMS-BRABANT Regionale volkshogeschool Archèduc nodigt de komende weken politici uit het Vlaamse en het Europese parlement uit voor een goed gesprek bij

een stevige pint. Het project *Politiekers op de sofa* is een samenwerking met Vormingplus Oost-Brabant. De politici worden uitgenodigd in een lokaal café. Een moderator leidt alles in goede banen. 'Iedereen die altijd al eens een politicus uit het Vlaamse of het Europese parlement aan de tand wilde voelen, krijgt nu de kans. We stellen de politicus drie vragen waarop we een boeiend en begrijpbaar antwoord verwachten', legt Ellen Ruys, stafmedewerker van Archèduc, uit. 'Een betere voorbereiding op de Vlaamse en Europese verkiezingen kun je niet bedenken.' Op woensdag 4 maart nestelt Jean-Luc Dehaene (CD&V) zich om 20 uur op de sofa in café De Met in Vilvoorde, op donderdag 12 maart kun je om 20 uur in café Streekebeek in Sterrebeek praten met Eric Van Rompuy (CD&V). Eloi Glorieux (Groen!) verwacht jou op 19 maart om 20 uur in het Nero café in Hoeilaart en op 25 maart is het op hetzelfde uur de beurt aan Else De Wachter (SP.A) in De Nachtegaal in Kapelle-op-den-Bos. TD

www.archeduc.be

Zorg voor water

VLAAMS-BRABANT De provincie Vlaams-Brabant geeft een hoge prioriteit aan waterlopen en de bestrijding van wateroverlast. Dat blijkt uit het provinciaal waterbeleidsplan 2008-2012. De provincie wil zich inzetten voor een duurzaam beheer van de 900 kilometer waterlopen van tweede categorie. 'Water moet een voortdurende zorg blijven', zegt Monique Swinnen (CD&V), gedeputeerde voor waterlopen. 'De grote inzet van mensen en middelen resulteert in een betere bescherming tegen materiële schade en menselijk leed. De provincie geeft jaarlijks belangrijke financiële middelen voor bijkomende overstromingsgebieden die ze op een duurzame manier zal inrichten. Tegelijk integreren we de beekvalleien opnieuw in het landschap en verhogen we zo de belevingswaarde van het platteland.' De provincie gaat ook een *geoloket water* ontwikkelen dat alle nuttige informatie over water en waterlopen ter beschikking stelt van openbare besturen en burgers. TD

Oorlog in de buurt

GRIMBERGEN Het omvangrijke scholenproject over het oorlogserfgoed in Grimbergen werd afgerond met de bekroning van twintig jongens en meisjes die aan de verhalenwedstrijd deelnamen. De jury maakte een selectie uit 176 inzendingen. Deze jonge *historici* registreerden herinneringen aan het oorlogsverleden van hun grootouders, burens en kennissen. Het is een veelbelovende start van een echte verhalenbank over de oorlog in Grimbergen.

De verhalenwedstrijd maakte deel uit van een rist initiatieven die jongeren afgelopen jaar op een actieve manier lieten kennismaken met wat tijdens beide wereldoorlogen in de regio is gebeurd. Daarbij horen een mooi geïllustreerde brochure en fietstochten langs zes sites die verband houden met beide oorlogen. Een ervan is de ruïne van het Prinsenkasteel dat door Duitse troepen in 1944 in

brand werd gestoken. Een tweede is het monument van korporaal Trésignies, die aan de Verbrande Brug de dood vond toen hij voor zijn eenheid de brug probeerde neer te halen nadat hij het kanaal was overgezwommen. Stany Moortgat realiseerde een fraaie video-film met opnames van de fietstochten door de leerlingen.

De initiatiefnemende erfgoedvereniging Eigen Schoon Grimbergen spaarde tijd noch moeite om van het project oorlogserfgoed een succes te maken voor de tien Grimbergse basisscholen en het Koninklijk Atheneum in Grimbergen. De vereniging zette in totaal meer dan dertig medewerkers in, meestal gepensioneerde hogere officieren, die deskundige uitleg verstrekten bij de zes sites. Het project kon rekenen op de steun van de gemeente en twee financiële instellingen. GH

België door de ogen van Al Jazeera

SINT-GENESIUS-RODE Binnenkort weet heel de wereld hoe het is om als Nederlandstalige in Sint-Genesius-Rode te leven. Een filmploeg streek er in februari een week lang neer voor de reeks *People and Power* in opdracht van nieuwszender Al Jazeera. De uitzending zal naar schatting 50 tot 100 miljoen kijkers bereiken. 'De aanleiding is de moeilijke regeringsvorming in dit land', vertelt journalist Dennis Williamson. 'We keken naar de oorzaken en kwamen terecht bij de problemen tussen Nederlandstaligen en Franstaligen. Die problemen manifesteren zich vooral in de faciliteitengemeenten. We willen met onze reportage tonen hoe de mensen zelf die problemen ervaren. Sint-Genesius-Rode is een mooi voorbeeld. We keken mee door de

ogen van enkele Nederlandstalige inwoners.' De reeks zal allicht in de loop van maart te zien zijn op alle zenders van Al Jazeera. BC

Meer info vind je op de website english.aljazeera.net.

Patati Patata

VLAAMSE RAND Wie zijn Nederlands wilt oefenen, vindt voortaan heel wat nuttige tips op www.patati.be, de ludieke website van

het project *Patati Patata* van het Brusselse Huis van het Nederlands. 'In Brussel en de Vlaamse Rand vinden we een grote rijkdom aan talen en culturen, maar daar wordt weinig gebruik van gemaakt', vindt Geralda De Vos van het Brusselse Huis van het Nederlands. 'Met *Patati Patata* willen we Franstaligen en anderstaligen de kans geven om te oefenen met Nederlandstaligen. De website geeft tips over taalgebruik, suggesties voor activiteiten en links naar oefenwebsites. Via de zoekmachine kun je mensen met een andere moedertaal zoeken die dezelfde interesses hebben. Wie geen zin heeft in een individuele afspraak, kan naar het gezamenlijke praatcafé komen dat we om de twee weken organiseren. Het is een uitgelezen kans voor anderstaligen om hun Nederlands te oefenen en voor Nederlandstaligen om bijvoorbeeld hun Spaans wat bij te spijkeren.' TD

www.patati.be.

Vlaams-Brabantse auteurs zijn te weinig bekend

DILBEEK Dilbekaar Frans Van Campenhout verzamelt in zijn nieuwste boek tien literaire essays onder de titel *Vlaams-Brabantse auteurs, te weinig bekend*. Hij belicht het leven en werk van onder meer Egbert Aerts uit Vollezele, Benny Baudewijns, Willem M. Roggeman en de overleden Wilfried de Boeck uit Dilbeek en Herman Van Campenhout uit Meise. 'Het gaat om dichters en critici, romanciers, auteurs van toneelstukken, jeugdboeken en thrillers die te weinig aandacht krijgen. Ze worden weliswaar niet doodgezwegen, maar diegenen die het literaire klimaat bepalen, merken hen

nauwelijks op en dat is jammer. Wilfried De Boeck gaf met zijn Dilbeekse Cahiers heel wat dichters de kans om gepubliceerd te worden. De romans van Egbert Aerts uit Vollezele zijn misschien niet de meest toegankelijke, maar wel de moeite waard', zegt Frans Van Campenhout. TD

Het geïllustreerde boek *Vlaams-Brabantse Auteurs, te weinig bekend* telt 256 bladzijden en kan worden besteld bij Frans Van Campenhout door overschrijving van 15 euro (+ 3 euro verzendkosten) op rekeningnummer 000-0852214-69.

De maand ...

De flitspalen aan de Vilvoordsesteenweg in Meise werken na vijf jaar nog steeds niet. • Provinciegouverneur Lodewijk De Witte van Vlaams-Brabant wil de snelheid op de grote ring overdag beperken tot 100 km per uur. • 54 pastoors uit Vlaams-Brabant hekelen de tweetalige campagne die het Aartsbisdom Mechelen-Brussel naar aanleiding van zijn 450-jarig bestaan lanceerde. De provincie Vlaams-Brabant sluit zich aan bij dit protest. • In het sportcentrum Braillard in Ruisbroek is een Mammacafé geopend, een ideale plek voor een dagje uit met de baby. • Elf bibliotheken uit de Rand sluiten zich aan bij Leesfoor, een project waarbij vrijwilligers boeken voorlezen voor kinderen. • Pierre Deneyer (cd&v), burgemeester van Galmaarden, vraagt om de metro van Brussel door te trekken tot in het Pajottenland. • Op de luchthaven van Zaventem maakten vorig jaar 40 procent van de passagiers van Brussels Airlines gebruik van de mogelijkheid om zelf in te checken. Dat is een stijging met meer dan dertig procent in vergelijking met 2007. • In Strombeek-Bever is het nieuwe gemeentelijke zwembad Pierebad in gebruik genomen. Het 25-meterbad blijkt enkele centimeters te kort om aan competitiezwemmen te kunnen doen. • De gemeente Asse krijgt binnen enkele jaren een nieuw treinstation. • De vakbonden vrezden voor een tweede sociaal bloedbad bij Sabena. Deze keer staan de banen bij Sabena Technics op het spel. • De omgeving van het Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding (PIVO) in Relegem wordt heraangelegd met waterpartijen, wandelpaden en een nieuwe verlichting. • Een Nederlands bouwbedrijf start binnenkort met de sanering van de AkzoNobelsite in Vilvoorde. In 2004 werd een ernstige bodemverontreiniging vastgesteld op de terreinen van de verfproducent. • Nadat de verschillende gewesten

Oud Nieuws

Een landelijk dorpsplein

Wie in Groot-Bijgaarden op het gemeenteplein rondkijkt, wordt onweerstaanbaar aangetrokken door twee sierlijke renaissance gebouwen in Spaanse baksteen. Daarbij werd kwistig zandsteen gebruikt voor de kruisramen en de rondboogdeur met imposten, de sluitsteen, de uitspringende druiplijst, de speklagen, de steigergaten en de hoekstenen. Het zal je misschien verwonderen, maar deze twee huizen behoren niet het oorspronkelijke bouwkundige erfgoed van Groot-Bijgaarden. Het zijn *importgebouwen*.

Toen begin jaren 1920 aan de Brusselse steenweg de vroegere hoeve-brouwerij De Cam werd gesloopt om een dorpsplein aan te leggen, moest de open gekomen ruimte afgezoomd worden. De industrieel Raymond Pelgrims (1875-1955), die in 1902 eigenaar van het kasteel was geworden, wou het dorpsplein

van Groot-Bijgaarden behouden. Daartoe liet hij in 1933 aan de noordzijde van het plein de Pampoelhoeve optrekken. Deze hoeve stond oorspronkelijk in Ganshoren en werd daar gesloopt om de Keizer Karellaan te verbreden. De reconstructie is echter niet geheel authentiek. Op de imposten van de deur staat de datum 1617, die naar het oorspronkelijke gebouw in Ganshoren verwijst en dus ietwat misleidend is. Pelgrims de Bigard liet zijn *monument* in 1940 beschermen, samen met de Sint-Eligiuskkerk en het aangrenzende kasteel.

De gemeente Groot-Bijgaarden verwierf het gebouw in 1962 door het om te ruilen met het eerste gemeentehuis dat in 1865 was opgetrokken schuin tegenover de ingang van het kasteel in de Van Beverenstraat. Vijftien jaar waren in het Pampoelhuis de Bijgaardse gemeentendiensten ondergebracht. Toen in 1977 Groot-Bijgaarden bij Dilbeek werd gevoegd, verhuisden de gemeentendiensten

naar het Dilbeekse gemeentehuis. In het Pampoelhuis kwam de gemeentelijke cultuurdienst. Tussen het Pampoelhuis en het er naast liggende Schoolmeestershuis liet Raymond Pelgrims een barokke arduinen rondboogpoort met ovaal bovenlicht aanbouwen. In een gevelsteen lezen we REN Pelgrims de Bigard MCMXXXIII.

Het tweede in 1951 in Vlaamse renaissancestijl opgetrokken gebouw, is het Schoolmeesterhuis, waarin nu het politiekantoor van Dilbeek is gevestigd. Ook hierin had Raymond Pelgrims de Bigard de hand. De plaatselijke historicus, Marcel Van Liedekerke, vertelde mij dat dit gebouw is opgetrokken met afbraaksteen uit de Brusselse Sint-Laurentiusstraat, eens de chique rosse buurt van de hoofdstad. Raymond Pelgrims, die in 1934 de Bigard aan zijn naam mocht toevoegen, mag aanzien worden als de redder van de Sint-Eligiuskkerk. De kerk en de nabijgelegen pastorie werden in februari 1945 zwaar beschadigd door een vliegende bom. Veel van het kerkinterieur werd onherstelbaar verwoest. Er gingen stemmen op om de kerk te slopen en te vervangen door een moderner en groter gebouw. Pelgrims de Bigard werkte die nieuwbouwplannen met alle middelen tegen. Hij wou het oorspronkelijke uitzicht behouden en ijverde voor de restauratie van de Sint-Eligiuskkerk, die door zijn toedoen in 1940 als monument werd beschermd. In 1947 lukte hij in zijn strijd en werd de oude Sint-Eligiuskkerk in haar classicistische stijl gerestaureerd. De heropbouw van de pastorie werd gerealiseerd in 1952.

Nog een weetje: de zuil op het gemeenteplein is geen schandpaal. Het is een zandstenen heldenzuil, rustend op een arduinen sokkel, opgericht voor de roemrijke oorlogsvrijdigers. Ook hier heeft Raymond Pelgrims de Bigard een hand in gehad, zoals we kunnen lezen op de sokkel: R. Pelgrims dedit XXII - XI - MCMXICX.

Jaak Ockeley

Domein Drie Fonteinen in het nieuw

VILVOORDE De laatste fase van de restauratie van Domein Drie Fonteinen is gestart. In die fase wordt onder meer de kastanje- en beukendreef hersteld. 'Veel kastanjelaars in de dreef zijn ziek en worden daarom vervangen door rode beuken. De dreef is nu al 600 meter lang en daar komt nog eens 600 meter bij, zodat hij reikt tot aan de VTM-gebouwen,'

zegt Marcel Vossen, provinciaal directeur van het Agentschap voor Natuur en Bos. 'We gaan ook de historische brug over de holle weg herstellen. Het voetgangersbrugje krijgt terug de aanblik uit het begin van de 18e eeuw. De oude serres en de kwekerij van de stad Vilvoorde worden toegankelijk gemaakt en in het park geïntegreerd.' Er wordt

ook een wandelweg aangelegd die het domein zal verbinden met het Tangebeekbos. Tussen de holle weg en de VTM-gebouwen komt een groot speelbos van 6 hectare waarin de jeugd zich kan uitleven. Als alles volgens plan verloopt, wordt de restauratie van het Domein Drie Fonteinen eind mei afgerond. TD

Peter in de Rand

VLAAMSE RAND Op radiozender FM Brussel loopt momenteel op zondag het programma *Peter in de Rand*, waarin radiomaker Peter Pype de Vlaamse Rand doorkruist op zoek naar interessante verhalen en boeiende mensen. 'Op zondag ontvlucht ik de drukte van de stad en laat ik me onderdompelen in het leven van de Rand,' vertelt

radiomaker Peter Pype. 'Mijn bedoeling is de luisteraars de sfeer te laten opsnuiven van de rand rond Brussel. Ik kende de Rand zelf niet zo goed toen ik met het programma begon en ik heb intussen al heel wat leuke plekjes ontdekt. De natuur in Tombeek en Terlanen bijvoorbeeld is adembenemend, de geuze van brouwerij Hanssens in Dworp is zalig. Het hoogtepunt tot nu toe was ongetwijfeld toen ik op de beiaard mocht spelen in Grimbergen.'

TD

Je kunt *Peter in de Rand* nog tot de zomervakantie elke zondag horen van 10 tot 12 uur op FM Brussel op 98.8 FM. Het programma herbeluisteren kan via de website www.fmbrussel.be. Heb je suggesties voor *Peter in de Rand*? Mail dan naar peter@fmbrussel.be.

Meer bussen

VLAAMSE RAND Vervoersmaatschappij De Lijn investeert tien miljoen euro extra in nieuwe en betere busverbindingen in de Noordrand en het Pajottenland. 'In het eerste luik van het START-project lanceerden we dertien rechtstreekse buslijnen naar de luchthaven van Zaventem en de omliggende tewerkstellingszones. Sinds begin dit jaar hebben we de bereikbaarheid van de luchthavenregio nog verbeterd door onder meer de frequentie te verhogen op de bestaande streeklijnen van en naar Brussel,' zegt Francy Peeters, directeur van De Lijn Vlaams-Brabant. Onder meer lijn 830 rijdt vaker op zaterdag en in juli en augustus. Bovendien rijden alle ritten nu tot de Cargozone. In-

woners van Hoeilaart, Overijse, Tervuren en Wezembeek-Oppem zouden nu vlotter moeten kunnen pendelen naar de luchthaven, Zaventem Zuid en Cargo. Op de lijnen 230, 231, 232 en 280 zijn er extra ritten ingevoerd. Ook in het Pajottenland investeert De Lijn begin dit jaar fors in openbaar busvervoer. Op veertien bestaande streeklijnen van en naar Brussel worden de frequenties verhoogd. 'Door die frequenties op te trekken wordt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vlotter bediend. Zo hopen we meer mensen te overtuigen om voortaan de wagen aan de kant te laten staan. Dat moet tot minder verkeersdrukke op en rond de ring leiden,' besluit Francy Peeters.

TD

© FC

die het Zoniënwood beheren een globale structuurvisie over het beheer van het bos hebben opgesteld, vragen **Tervuren** en **Hoeilaart** dat de burgemeesters van de betrokken gemeenten hierover regelmatig zouden samenkomen.

- De gemeente Machelen heeft een nieuw logo dat de verbondenheid tussen **Machelen** en deelgemeente **Diegem** benadrukt.
- Van 2007 tot 2020 zal het bevolkingsaantal in onze provincie met 10 procent stijgen. Dat is de sterkste stijging van alle Vlaamse provincies. Volgens het Planbureau is er daardoor nood aan 46.000 extra woningen.
- Het gemeentebestuur van **Tervuren** zoekt voor de regionale verkiezingen van juni mensen die vrijwillig de taak van voorzitter of bijzitter van een stembureau op zich willen nemen.
- De provincie Vlaams-Brabant investeert bijna 1 miljoen euro extra in het fietsfonds dat subsidies toekent aan gemeenten die fietspaden aanleggen.
- In navolging van Antwerpen zoekt de gemeente **Merchtem** een dorpsdichter.
- De crisis laat zich ook in onze regio voelen. Bij het bedrijf **Cytec** in **Drogenbos** verdwijnen 165 van de 550 banen.
- Renault maakte bekend dat ook de laatste activiteiten van de fabriek in **Vilvoorde** worden stopgezet. 170 mensen verliezen hun baan.
- Bij graafmachineproducent **Komatsu** in **Vilvoorde** verdwijnen 23 bediendenjobs.
- Bij de afhandelingsbedrijven **Flightcare**, **DHL Aviation** en **Aviapartner** wordt economische werkloosheid ingevoerd voor hun arbeiders op de luchthaven van **Zaventem**. In de drie bedrijven samen zullen 1.800 werknemers met een beurtrol tijdelijk werkloos zijn.
- In **Zaventem** vermindert telecombedrijf **Scarlet** zijn personeelsbestand met 90 voltijdse banen.
- In **Praatgroep Combinne** in **Dilbeek**, **Strombeek-Bever** en **Zellik** komen mensen met allerlei achtergronden overdag samen om met elkaar in het Nederlands weetjes uit te wisselen.
- Na de herstructurering bij De Post blijft er in **Vilvoorde** maar een van de vijf postkantoren open. Van de vier beloofde **PostPunten** zijn er nog maar twee open.

JH

FIGURANDTEN

Keramisch designer Hugo Meert

‘Ik wil mensen anders laten kijken’

Klei, daar draait de wereld van keramisch designer Hugo Meert uit Dilbeek rond. ‘Klei fascineert me al van toen ik nog een kind was. Het is een simpel materiaal waarmee je alle kanten uit kunt.’ Met zijn ontwerpen zit hij op het snijpunt van kunst en design.

TEKST Ines Minten | FOTO Filip Claessens

Zijn woonkamer geeft een prima staalkaart: slaperige lampjes, een theepot die je de hand reikt maar tegelijk ook de middenvinger opsteekt, een lichter met een knipoog naar een opgehangen parham ... ‘Ik probeer grenzen open te breken en mensen op een andere manier te laten kijken’, verklaart Meert. ‘Recensenten schrijven soms dat ik werk op de rand van zin en onzin.’

Schokkende eerste ervaring

‘Klei is een boeiend materiaal’, vindt Hugo Meert. ‘Je kunt het eenvoudig vormgeven door het te kneden, erop te drukken enzovoort. Maar technisch gezien zitten er heel wat addertjes onder het gras. Als je de kneedbare of zelfs vloeibare klei een vaste vorm wil geven, moet je hem bakken (het resultaat heet dan keramiek) en zodra je daarmee begint, moet je met allerlei aspecten rekening houden, want anders kan je werk scheuren, krimpen en zo meer. Die technische euveld moet elke beginnende keramist doorworstelen, maar zodra je je weg erin gevonden hebt, opent zich een wereld met oneindige mogelijkheden. Uiteindelijk kun je met klei ongeveer alles maken. Het kopje waaruit we nu koffie drinken, is van klei. Ook borden, bakstenen, sanitair en kunstwerken kun je uit klei maken. Je kunt het met geen enkel ander materiaal vergelijken. Ik vind het heerlijk om vast te pakken en er met mijn handen alerhande vormen aan te geven.’

Zijn eerste contact met klei staat Hugo Meert in het geheugen gegrift. Hij gniffelt bij de herinnering: ‘Ik was zes jaar en had op tv een pottenbakker aan het werk gezien. Ik was onder de indruk van wat die man allemaal kon met zijn draaischijf. Dus probeerde ik hem na te doen. Ik haalde wat modder uit de tuin en kneedde die tot een bolletje. Vervolgens haalde ik een oude bandopnemer van de zolder, drukte de modder op een van de spoelen, stak de stekker in het stopcontact en ... kreeg een serieuze elektrische schok.’ Het had stante pede gedaan kunnen zijn met zijn liefde voor klei, maar Hugo Meert liet zich niet tegenhouden door een stroomstoot. Als prille tiener kreeg hij in de gaten dat hij zijn toekomst met iets creatiefs wilde opbouwen. ‘Mijn ouders zagen een studie in de kunst echter niet zitten, maar uiteindelijk kreeg ik ze toch zover dat ze me in de loop van het middelbaar onderwijs naar Sint-Lucas lieten gaan. Weliswaar om binnenhuisarchitectuur te volgen, wat nog niet helemaal was wat ik echt wou.’ Via avondlessen in de academie en een lerarenopleiding kon hij zijn carrière uiteindelijk toch in de gewenste richting uitbouwen.

'Ik heb een aantal jaren als leraar plastische opvoeding gewerkt en sinds zeven jaar ben ik in het kunstonderwijs terechtgekomen.'

Vermoeide lampen

Hugo Meert begeleidt al vijftien jaar het keramiekatelier van het cultuurcentrum in Strombeek-Bever. 'Sinds kort geef ik ook les in de academie voor beeldende kunsten van Sambreville. Daarnaast hou ik me bezig met mijn eigen creaties. Daar kan ik echter

zijn, vervormd en gescheurd door de kracht of lampen die een beetje gesmolten lijken.'

In zijn atelier haalt hij een doos te voorschijn, waar hij een andere creatie uit opdiept. 'Ik had deze theepot net ingepakt voor iemand die hem gekocht heeft', legt hij uit. De pot is wit en heeft twee tegengestelde kanten. De ene (het handvat) heeft de vorm van een uitgestoken hand, die je schudt als je thee wilt schenken. Ook de teut heeft de vorm van een hand, maar dan eentje die zijn middelvinger

'Ik hou niet van al te afgelijnde dingen. Door te proeven van uiteenlopende disciplines verruim ik mijn perspectief.'

niet van leven. Ik heb nooit iets voor het geld vervaardigd. Ik hou graag wat afstand van de alomtegenwoordige consumptiegeest. Daarom vind ik de combinatie creëren-lesgeven ideaal. Ik werk met mensen en kan kennis en kunde doorgeven, wat niet alleen prettig is om te doen, maar me ook een basisinkomen bezorgt. Daardoor hoef ik over mijn creaties nooit compromissen te sluiten die ik eigenlijk niet zie zitten.' Zijn werk beslaat een eigen en persoonlijk werkveld tussen beeldende en toegepaste kunst, ambacht en industrie.

'Ik werk vaak samen met organisaties die bezig zijn met vormgeving, zoals Design Vlaanderen. Aan de andere kant wordt mijn werk ook tentoongesteld in kunstgalerieën. Ik vind mijn positie tussen die verschillende disciplines in best comfortabel, want ik hou niet van al te afgelijnde dingen. Door te proeven van uiteenlopende domeinen, verruim ik mijn perspectief.'

Hij toont een kleine collectie porseleinen lampjes die op een dressoir in zijn woonkamer staan. 'Dit is een van mijn bekendere reeksen. Ze kregen in 2006 het *Henry van de Velde Label*, veruit de meest prestigieuze prijs voor vormgeving in België. Ik heb ze volledig zelf geproduceerd en in totaal bestaan er 24 van. Als die allemaal uitverkocht zijn, stop ik ermee. Dan is het tijd voor andere ontwerpen.' De tafellampjes zijn allemaal anders en hangen een beetje scheef. 'Dat maakt ze bijvoorbeeld ideaal voor een slaapkamer. Ze zien er zelf zo'n beetje moe uit', lacht Hugo Meert. 'Ze zijn voortgekomen uit een heel eenvoudig idee. De lampjes zijn gebaseerd op de bekende modellen van de klassieke kandelaar. Vroeger had je kaarsen in een kaarsenhouder. Die moesten wel rechtop staan, want anders viel de kaars eruit. Maar met elektrische armaturen is dat nergens voor nodig. Ik laat mijn lampjes dus allemaal een beetje scheef hangen. Er zitten ook wandarmaturen in de reeks, die eruit zien alsof ze tegen de muur gekwakt

naar je opsteekt. 'Ik heb dit ontwerp voor het eerst gemaakt in 1991 en toen moesten de meeste mensen het niet. Ze vonden het choquerend. En al is er ook een vriendelijke kant aan, het negatieve haalde het ontwerp blijkbaar onderuit. Een tijdje terug ben ik opnieuw met het idee aan de slag gegaan. Blijkbaar is de opgestoken middelvinger ondertussen gemeengoed geworden, want nu neemt haast niemand er nog aanstoot aan. Het was trouwens nooit de bedoeling om te provoceren met de pot.'

Down to earth

'Mensen die met klei bezig zijn, verliezen zich mijn inziens te gauw in evidente dingen', vertelt Hugo Meert. 'Ze vallen in de technische put die keramiek kan vormen en blijven daarin ronddraaien. Uiteindelijk maken ze dan van hun technisch kunnen hun kunst. Daar probeer ik iets aan te veranderen. Ik probeer mensen ertoe aan te zetten om de vanzelfsprekende wegen te verlaten.' Zijn cursisten krijgen soms opdrachten waarbij ze zich even in de haren moeten krabben. Maar ook het publiek wil Hugo Meert in contact brengen met minder voor de hand liggende uitingen in klei en keramiek.

Dat gebeurt bijvoorbeeld op dit moment tijdens de tentoonstelling *Down to Earth* in cc Strombeek, die Meert samen met curator Luk Lambrecht heeft georganiseerd. 'We hebben zeven internationaal gerenommeerde kunstenaars aangesproken die in andere kunst disciplines werken en dus nog nooit of amper iets met klei hebben gedaan', vertelt hij. Enkele voorbeelden: Atelier Van Lieshout, Jan Lauwers, Lawrence Weiner en Ann Veronica Janssens. 'We hebben hen gevraagd om zich in klei te verdiepen en er vanuit hun perspectief mee aan de slag te gaan. Ik heb hen vervolgens geholpen met de technische uitwerking van hun ontwerpen. Die aanpak verrijkt de blik op keramiek en omdat ik met

hen kon samenwerken en hun frisse ideeën hoorde, heb ik ook mijn eigen visie kunnen verbreden. Ik vond het een ontzettend interessante voorbereidingsperiode.'

De tentoonstelling geeft voorts een overzicht van de keramiek vroeger en nu. Werken van grote namen uit de kunstgeschiedenis, zoals Picasso, Magritte, Leger, Sottsass ... staan er naast creaties van hedendaagse keramisten en designers als zoals Davy Grosemans, Louise Hindshav, Martin Bodilsen Kaldahl, Marti Guixé en Hugo Meert. Er is ook een lezing met Lot Lemm en de dansvoorstelling *The Porcelain Project* van Grace Ellen Barkey/Needcompany op 19 maart. □

Info

Hugo Meert stelt tentoon:

- *Down to Earth*

Van 27 februari t.e.m. 5 april,
Grimbergen, cc Strombeek,
www.ccstrombeek.be

- Tentoonstelling *Je Suis Dada*

Van 9 tot 30 mei, Brussel, Galerie Design
Vlaanderen, www.designvlaanderen.be

- *The World Cup*

Van 2 tot 31 mei, Gent, Galerie Frank
Steyaert, www.franksteyaert.net

- *Puls Contemporary Ceramics*,

Van 25 april tot 30 mei, Brussel,
Kasteleinsplein 4, www.pulsceramics.com
www.hugomeert.be

Helping people to see things differently

'Even as a child I was fascinated with clay', says the ceramic designer Hugo Meert from Dilbeek. 'It may be a humble material but it is so very versatile. My goal is to break down barriers and help people see things in a different light.' Hugo Meert has been running a ceramic workshop at the Strombeek Cultural Centre for 15 years now. 'Creativity and teaching is a perfect combination. Being able to communicate knowledge and skills is both personally gratifying and financially rewarding. Thanks to this basic income I never have to make compromises I don't want to in my work.' The Strombeek Cultural Centre is currently hosting the *Down to Earth* exhibition, which Meert has organised together with Luk Lambrecht. Seven world famous artists working in other artistic fields have expressed their talents through the medium of clay especially for this exhibition.

Klood Per W

Terveures klappen en zingen

Gruwel of jubel: het dialect is terug in. Tervurenaars en nieuwkomers die niet in het dialect van de gemeente opgevoed werden, kunnen zich dankzij veelzijdig artiest Klood Per W en de jongerenafdeling van de koninklijke heemkundige kring Sint-Hubertus in het *Terveures* verdiepen.

TEKST Willy Fluyt | FOTO Filip Claessens

Op de Erfgoeddag op zondag 26 april stelt muzikant Klood Per W (Claude Perwez) zijn nieuwe cd voor met liedjes in het dialect van zijn geboortedorp. De jonge heemkundigen en de gemeentelijke cultuurdienst vullen het project aan. Tervuren krijgt zelfs een heus comité voor oraal erfgoed.

‘Ik denk nog altijd in het *Terveures*. Dat kan ook niet anders, ik werd in dat dialect opgevoed. In de jaren vijftig, zestig werd er overal dialect gepraat. De uitzonderingen, mensen die *schoen Vloams klaptten*, waren ofwel nieuwkomers ofwel behoorden ze tot de betere kringen. Mijn moeder was van Hoeilaart. Daardoor kon ik ondervinden hoe dialecten over een afstand van een paar kilometer al kunnen verschillen. Eén Tervuurs dialect bestaat niet. Het is een samenraapsel van dialecten uit alle hoeken van de gemeente’, vertelt Klood Per W.

‘Ik vond het hoog tijd om daar muzikaal wat mee te doen. In de muziekwereld wil iedereen internationaal doorbreken. Precies daarom ga ik de andere richting uit en wil ik lokaal iets realiseren. Ik heb één nummertje in het dialect gemaakt en daarna ben ik met het idee naar het gemeentebestuur gestapt. Cultuurschepen Josse

Coudré (CD&V) zei onmiddellijk zijn steun toe en daarna heb ik de andere nummers uitgewerkt. Tervuren heeft interessante troeven en een heel rijke geschiedenis, waar je met wat verbeelding veel over kunt vertellen en zingen.’

Rock-'n-roll met plaatselijke tongval

Het eindresultaat is een afwisselende rock-cd geworden met invloeden van folk en kleinkunst. ‘Er is zelfs een nummer bij dat ik heel graag met een hele fanfare zou opnemen. Ook de teksten zijn uiteenlopend. Zo is er het volledig verzonnen verhaal over de schilder Hippolyte Boulenger van de School van Tervuren. De man leefde op het einde van de 19e eeuw en ik laat hem in een auto rondrijden die in die tijd niet eens bestond. Maar er staan ook ernstige nummers op over de dood of over de vijvers in het Park van Tervuren, waar ik als kind ooit een lijk heb aangetroffen. Ik link die gebeurtenis aan het feit dat er in datzelfde park ooit negerdorpen stonden waar men mensen als dieren tentoonstelde en mensen van de kou gestorven zijn’, vertelt de kunstenaar.

Klood betrok Jan Hautekiet en Eric Banyanka bij zijn project om extra muzikale

ideeën aan te brengen. De cd krijgt de titel *Sloppel* (slaapwel). ‘We laten duizend exemplaren maken die we op de Erfgoeddag voorstellen. Die dag staat volledig in het teken van het dialect. We organiseren een tentoonstelling over de taal en het taalgebruik en Noizette, een muziekensemble dat traditionele Brabantse muziek brengt, treedt op’, zegt de schepen van Cultuur.

Gesproken dialect vastleggen

Naast de cd met muziek in het Tervuurs dialect werkt de *De Tervuersche jeugd van tegenwoordig*, de jongerenafdeling van de heemkundige kring, aan interviews met wat oudere Tervurenaars die het dialect nog echt beheersen. ‘Jongeren kennen het dialect van hun streek niet meer. Op termijn is het dialect gedoemd te verdwijnen. Daarom willen we vanuit de cultuurdienst een multimediaal pakket samenstellen dat ons dialect voor eeuwig in woord en beeld vastlegt. Het pakket wordt een waardevol onderdeel van het Tervuurse culturele en historische erfgoed. Het gemeentelijk museum Hof van Melijn krijgt er een mooie aanvulling bij. Het hele project moet een nieuwe dimensie geven aan het erfgoedbeleid in onze gemeente’, vindt Josse Coudré. □

AGENDA RANDUIT

van 5 maart
t.e.m. 4 april

Liefdesdroom wordt werkelijkheid

FAMILIEVOORSTELLING Lenige meisjes blijven niet bij de pakken zitten als ze hun oog op een verleidelijke partner laten vallen. Ze grijpen de begeerde jongen bij de lurven, slaan hun armen en benen om hem heen en laten hem niet meer gaan. Dat is heel wat anders dan bewegingloos navelstaren. Toch verwijst het Italiaanse woord *ombelico* naar dat gekke kuiltje of hobbeltje op je buik, dat nog herinnert aan de scheiding van je moeder. De Lierse acrobaten **Jef Naets** en **Iris Carta** namen regisseur **Sven Ronsijn** onder de arm voor hun poëtisch theatersprookje, dat op een wonderige herfstnamiddag zijn première

beleefde in de Turnhoutse Warande. In *Dwarrel* wordt een liefdesdroom werkelijkheid. Terwijl zij nog verstrikt is in prinselijke fantasieën, lijkt hij alleen maar geïnteresseerd in raderen en systemen. Zodra ze elkaar hebben aangekeken, voelen ze de kriebels over hun hele lijf. Zelfs kleuters kunnen er al van genieten. Dankzij decorontwerper **Joppe Wouters** trotseert het feeëriek toneelbeeld ook de wildste stormen. LD

Dwarrel door **Circ'ombelico** (2,5-5)

Zondag 22 maart, 15.00

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

Bluegrass en hilly billy met of zonder cowboyhoed

MUZIEK Country en bluegrass kenden niet alleen succes in de States. De voorbije decennia draafden ook eenzame nep cowboys en energieke hilly billy zangers door onze streken. Hoewel ze hun hoeden en paardenhoofdstellen al een tijdje hebben opgeborgen, zingen ze nog steeds vanuit dezelfde bewogenheid. Tijdens de *Bluegrass Evening* steken de ruige kerels van de Belgische formatie Rawhide niet alleen Bill Monroe, maar ook Hank Williams naar de kroon. Ze spelen pure bluegrass zoals in de film *O brother where art thou*. Dat ze armoezaaiers zijn, suggereren ze in *I wish I had a nickle*. Voor halssnoeren en juwelen waarmee ze vrouwen kunnen imponeren, zijn ze aangewezen op rooftochten. De

vrijbuiters geven in *It's not like home* toe dat ze door heimwee worden gekweld. *A million girl* en *Tie a yellow ribbon* bieden de oplossing voor hun problemen. Ook zijn ze niet vergeten dat *Romance is a slow dance*. Het Bluegrass Boogie-ment kwartet uit Utrecht schaart zich vervolgens met zijn akoestische instrumenten rond een ouderwetse microfoon. De 'lap steel' en de mondharp blijven bij de opzweepende rockabillysongs binnen handbereik. LD

Bluegrass Evening

Vrijdag 13 maart, 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

WIN een duoticket!

Stuur vóór 9 maart een mailtje naar randkrant@derand.be met als onderwerp 'Bluegrass' en maak kans op een duoticket voor de *Bluegrass Evening* in GC de Kam. We geven er drie weg!

Verbazingwekkende lichaamsstaal

DANS In *Opening Night* tonen de vijf dansers van Les SlovaKs dat intermenselijke relaties zowel teder en speels als gewelddadig kunnen zijn. Maar ook als ze elkaar schoppen of slaan, ligt de nadruk eerder op de bewegingsesthetiek dan op het veroorzaken van pijn. De naam van dit vijfkoppige collectief onderstreept het belang dat ze hechten aan hun Slovaakse identiteit. Toch hopen ze op korte termijn een universele choreografische taal te ontwikkelen die de danswereld zal verbazen. Violist **Simon Thierree** creëert een filmisch klankdecor, waarbij een reeks korte strijkjes altijd worden gevolgd door een aangehouden toon.

Al op hun vijfde deelden de vijf dansers het podium op een volksdansfestival in het toenmalige Tsjecho-Slovakije. Zij kwamen elkaar opnieuw tegen bij P.A.R.T.S., de performance-school van Anne Teresa De Keersmaeker. **Peter Jasko** en **Milan Herich** waren vorig seizoen ook samen te zien in *Myth* van Sidi Larbi Cherkaoui. **Martin Kilvady** verdiende zijn sporen bij Zoo. **Anton Lachky** en **Milan Tomasik** vallen op door hun veelzeggende gezichtsmimiek. LD

Opening Night door **Les SlovaKs**

Zaterdag 4 april, 20.30

Dilbeek, cc Westrand, 02 466 20 30

© Musacchio & Ianniello

Bloedstollende theaterthriller

THEATER Wie denkt dat hij zijn verleden kan uitwissen, houdt onvoldoende rekening met onverwachte factoren. In de theaterthriller *De afrekening* van **Derek Benfield** is er aanvankelijk geen vuiltje aan de lucht. Hugo Verstappen lijkt een welvarende man. Hij heeft ook een knappe dochter en is onlangs verkozen tot manager van het jaar. Het verhaal be-

gint bij de viering van zijn 25-jarige huwelijk. Wanneer de genodigden zijn vertrokken en het feestgedruis is verstomd, belt nog een late gast aan. Hij onthult het keurige echtpaar niet meteen wat de reden is van zijn bezoek. Toch wordt hij binnen gelaten. Zijn misplaatste en vaak ook lugubere opmerkingen drijven de spanning op. Kunnen ze hem nu nog wel bui-

tenwerken? **Frans Maas, Bob Snijers** en **Nora Tilley**, die samen de Fluistercompagnie vormen, brengen de toeschouwer voortdurend in verwarring. LD

De afrekening door De Fluistercompagnie
Woensdag 1 april, 20.30
Zellik, cc Asse, 02 466 78 21

Levenslustig megaspektakel

SPEKTAKEL Ruim honderd illusionisten, acrobaten en dansers die de Oostenrijkse filmacteur en projectontwikkelaar **André Heller** voor *Afrika! Afrika!* engageerde, willen in de eerste plaats hun onblusbare levenslust met het Europees publiek delen. Na Zürich en Antwerpen verhuizen de kleurrijke paleistenten naar Tour & Taxis.

Een onverbetterlijke waterspuwer en een hyperlenige slangenmens toonden al wat ze in hun mars hadden bij de opening van de tentoonstelling over nomaden aan de Omostroom in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. De eerste had liters vocht in zijn buik en maag opgeslagen en de tweede wong zich moeiteloos door een tennisrac-

ket. Net als de andere artiesten hebben ze hun lichaam zodanig getraind dat ze er de meest onwaarschijnlijke stunts mee kunnen uithalen. Hun verbijsterende nummers worden door **Georges Momboye** geïntegreerd in een rituaal choreografie, waarin traditionele Afrikaanse dans wordt gemengd met modernistische bewegingsvormen. In Parijs en New York gaf hij al eerder workshops die op gelijkaardige principes voortborduurden. 'Aanvankelijk vermoedde ik niet dat *Afrika! Afrika!* zo groots was opgevat', onthult hij nu. 'De artiesten leerden elkaar pas tijdens de repetities kennen zodat er veel geïmproviseerd moest worden voordat ze als een hechte groep naar buiten konden treden. Ook aan hun techniek heb ik hier en daar gesleuteld. De voorstelling wordt nog elke dag beter.'

Gumboot dansers uit Zuid-Afrika gaan een verbond aan met tapdansers uit de buurlanden. Er worden zeer hoge menselijke torens gevormd. Via kronkelige bewegingen komen zes elastische vrouwelijke acrobaten in een oogwenk tot choreografische hoogstandjes, waar de artiesten van andere internationale circussen een voorbeeld aan kunnen nemen.

'Ondanks de materiële beperktheden, de oorlogen en de natuurrampen blijft de Afrikaanse lachen', benadrukt de Senegalese Unesco-medewerker **Doudou Diène**. 'De westerse visie op de Afrikaanse cultuur is veel te beperkt. Er heerst een grote onwetendheid omdat de media alleen aandacht besteden aan de folklore-uitingen en de armoede. Veel artistiek talent blijft verborgen. Dat er alleen maar primitieve kunst zou zijn, is een misverstand dat dringend gecorrigeerd moet worden.'

Gedurende negen maanden speurde André Heller met twee talentscouts in 22 Afrikaanse landen naar aanstekelijke artiesten. Hij bestelde bij de Italiaanse firma Canobbio feeëriek circustenten. *Le Grand Palais* is even hoog als een flatgebouw van negen verdiepingen. De kleinere tenten, die via gangen met elkaar zijn verbonden, herbergen een bazar, een koffiehuys met poefs en een restaurant met aangepaste Afrikaanse gerechten. Ludo Dosogne

Afrika! Afrika!

Vanaf 17 maart, di-zo: 20.00

Brussel, Tour & Taxis, 0900 69 001,
www.afrika-afrika.be

Country & western doorkruisen rauw levensverhaal

THEATER/MUZIEK Voor *The Broken Circle Breakdown* neem je als toeschouwer plaats aan stemmig verlichte salontafeltjes. ‘The Cover-Ups of Alabama’ **Patrick Riguelle, Pol Depoorter, Mario Vermandel** en **Nils De Caster** zijn uitgedost in hagelwitte pakken en dragen een grijsgroen strikje. Voorzien van een wasbord, een fiddle, een mandoline en een steel guitar werken ze zich door het politiek oncorrecte redneck-repertoire. Leadzangeres **Mieke Dobbels** schafte zich een sliertig cowgirl pakje en witte laarsjes aan. Ongegeneerd treedt ze in het voetspoor van legendarische countrydiva’s als Dolly Parton en Texas Kitty Prince. Terwijl ze zich schor zingt, schuifelen we onder de afkeurende blik van haar agent (of pooier?) dichter bij het podium. Tussen de songs gaat ze in een smeugig taaltje heftig tekeer tegen haar vroegere partner Didier Monroe (**Johan Heldenbergh**). Sinds hun kind vroegtijdig is gestorven, zijn beiden licht ontvlambaar, ook al troosten ze zich met de gedachte dan hun bloedje nu als een kleine ster aan de hemel fonkelt. Ze zijn kwaad op de God die hen niet heeft geholpen en op de hele medische wereld die te weinig heeft gedaan om hun kind te redden. Wanneer Mieke

© Kurt Van der Elst

Dobbels orakelt dat verdriet het meest persoonlijke is dat er bestaat, wordt het beangstigend stil in de speelruimte. Op de jongste editie van *Theater Aan Zee* in Oostende werd dit muzikale melodrama van Compagnie Cecilia zowel door fervente podiumfreaks als door het opgetrommelde wijkpubliek unaniem geprezen. LD

The Broken Circle Breakdown featuring *The Cover-Ups of Alabama* door Compagnie Cecilia
5 en 6 maart, 20.15
Grimbergen, Fenikshof, 02 263 03 43

STAN serveert kersverse STUKKEN

THEATER Het hoeven niet altijd Duitse, Oostenrijkse of Franse theatericonen te zijn waarmee de acteurs van STAN vrijblijvend aan de haal gaan. Voor *STUKKEN* bestelden ze een nieuwe tekst bij zes Nederlandstalige schrijvers: **Tom Lanoye, Annelies Verbeke, Bart Moeyaert, Yves Petry, Patricia de Martelaere** en **Saskia De Coster**. ‘We kozen auteurs die ons al op de een of andere manier geraakt hebben’, licht **Sara De Roo** toe. ‘Sommigen heb-

ben nog nooit voor het podium geschreven. Een thema wilden we hen niet opdringen. Hoe we hun teksten vorm geven, bespreken we rond de tafel. We weten voorlopig nog niet of we alles op één avond brengen of over verschillende dagen zullen spreiden.’ LD

STUKKEN door Tg STAN
19, 20 en 21 maart, 20.30
Brussel, Kaaitheater, 02 201 59 59

Pepernoot verwent allerkleinsten

MUZIEK Ook jonge kinderen kunnen aardig overweg met geluid. Tijdens de zondagse Pepernootnamiddagen, die deze maand in vier Vlaams-Brabantse cultuurcentra voor kleuters en leerlingen van de lagere school worden georganiseerd, komen uiteenlopende muziekgenres aan bod. Onvermijdelijk vervagen de grenzen tussen klassiek, pop, rock, jazz en folk.

De pittige muziek die het Alibi Collectief op de grote paddenstoel van **Pat Van Hemelrijk** produceert, hoort in geen enkele categorie thuis. Wat er te horen valt als 16 kinderhanden de onzichtbare voorwerpen in een kubus betasten, is evenmin te voorspellen. Voor de interactieve voorstelling *Feedback* maakt clown **Rudi Galindo** gretig gebruik van elektronica, maar ook van een tuba en een trompet. Zelfs de tegels produceren geluid. **Yvette Berger** combineert in *Kleine Keitjes* zang met cellomuziek. Pantalone nodigt de kinderen uit op een workshop anima-

tiefilm. De deelnemers bedenken het verhaal, tekenen en knippen de figuren, monteren het geheel en voegen er muziek aan toe. In een ander atelier leer je Japanse drum spelen.

‘Bij de programmering houden we rekening met de structuur van ieder cultuurcentrum en de beschikbaarheid van de artiesten’, zegt **Jo Sollie**. ‘Er wordt voor de eerste keer actief samengewerkt met scholen. Nadat **Hilde Frateur** de kinderen liedjes aanleerde, kunnen die in het Strombeekse slotspektakel worden opgenomen. Uiteraard zijn niet alleen de kinderen, maar ook hun familieleden welkom.’ LD

Kleine Keitjes

Pepernoot

Zondag 1 maart, 14.00

Dilbeek, cc Westrand, 02 466 20 30

Zondag 29 maart, 13.30

Grimbergen, cc Strombeek, 02 263 03 43

Nieuw huis voor jeugdtheater

© Jordi Bover

La caravana pasa van Circ Panic

FAMILIEVOORSTELLING Na jarenlange omzwervingen heeft BRONKS een eigen stek in de hoofdstad. Op vrijdag 20 maart opent op de Varkensmarkt het gloednieuwe theaterhuis voor jongeren. Het gebouw baadt in licht en beschikt naast de toneelzaal en de burelen ook over repetitieruimtes zodat ter plekke producties kunnen worden gerealiseerd.

De glazen voorgevel is uitnodigend. Voorbijgangers mogen binnengluren. BRONKS hoopt naast de theaterfreaks uit de provincie zeker de jongeren en volwassenen uit de buurt te verwelkomen. ‘Het zoeken naar een geschik-

te plek heeft lang geduurd en stootte op veel hindernissen’, bekent artistiek leider **Oda Van Neygen**. ‘Al sinds 1991 zochten we een thuis haven. De zoektocht werd helaas een echte lijdensweg. Ik belandde in troosteloze loodsen en verkommerde gebouwencomplexen. Per toeval zagen we het terrein op de Varkensmarkt. Het werd aangekocht door de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De centrale ligging, vlak bij de Beursschouwburg, De Markten, het Kaaitheater en de uitgaansbuurt levert extra voordelen op.’

Dat architect **Martine De Maeseneer** een ‘glazen theaterhuis’ ontwierp, prikkelt niet alleen de nieuwsgierigheid, maar bevordert ook

het contact met de buitenwereld. De open blik op de stad blijft een belangrijk uitgangspunt. ‘Het is een hele opluchting om niet langer bij elke productie te moeten bedelen voor een podium’, geeft Oda Van Neygen toe. ‘In Gent en Antwerpen zijn er al een hele tijd gebouwen gereserveerd voor het jongerentheater. Brussel heeft deze steden nu eindelijk bijgebeend. We zullen voortaan ook langere reeksen presenteren en meer schoolvoorstellingen organiseren.’

Tijdens het openingsweekend krijgt het publiek een voorproefje van wat het de komende maanden mag verwachten. ‘We hebben geen vast gezelschap, maar pakken ook geregeld uit met eigen producties, die nooit op elkaar lijken en zowel lichtvoetig als ernstig kunnen zijn. Naast kleine, intimistische voorstellingen vergasten we de jonge toeschouwers graag met spectaculairder werk, waaronder veel circus.’ Het wordt alleszins uitkijken naar de *Ode aan BRONKS*, waarin dans, theater, muziek en acrobatie met elkaar verweven worden. De receptie wordt opgevuld met theaterlijke verrassingen. **Pascale Platel** is terug van weggeweest met het grappige *Ola Pola Potloodgat*. **Jan Decorte** mag niet ontbreken met zijn Shakespearebewerking *Wintervogelchen*, dat door hem in een kinderlijke taal is geschreven en geschikt is voor jongeren vanaf 9 jaar.

Ludo Dosogne

Openingsweekend BRONKS

20, 21 en 22 maart, 02 219 99 21

Brussel, Varkensmarkt, www.bronks.be

Ars Musica zet stapje verder

MUZIEK Het festival voor hedendaagse muziek Ars Musica viert zijn twintigste verjaardag in Flagey. De akoestiek van de vroegere radiostudio's die nu als concertzaal worden gebruikt, is volgens directeur Laurent Langlois onovertroffen. Voor bijzondere evenementen wordt uitgeweken naar Bozar, de Munt en het centrum. Er zijn ook satellietconcerten in Antwerpen, Brugge, Liège en Mons.

Les Percussions de Strasbourg openen deze editie spectaculair met een symfonie voor 150 slagwerkinstrumenten van **Hugues Dufourt**. Deze Franse componist leverde ook het festivalthema: 'Plus oultre/ Beyond'. Hij hoopt dat we 'de zuilen van Hercules zullen trotseren en verdergaan'. Heel wat componisten flirtten met de dood en proberen een glimp op te vangen van het hiernamaals.

Jan Michiels brengt een *macaber pianorecital* met muziek van Ligeti, Schubert en Schönberg. Het Vlaams Radio Orkest bestelde bij Denis Pousseur *When the stars begin to fall*. Voor de legendarische film *De val van het Huis Usher* (1928), gebaseerd op een verhaal van Edgar Allan Poe, componeerde **Peter Swinnen** in opdracht van

Ars Musica de muziek, die door het Nationaal Orkest in wereldpremière onder leiding van **Dirk Brossé** live zal worden uitgevoerd.

Het festival ontsteekt ook 80 kaarsjes voor Henri Pousseur. 'Net als Luciano Berio is hij een van de belangrijkste naoorlogse componisten', getuigt Laurent Langlois. 'Toch worden zijn vernieuwende, maar veeleisende stukken veel te weinig gespeeld. Dat willen we goedmaken. Verschillende ensembles, zoals het Nadar ensemble, programmeren enkele werken. Bovendien wijden we aan hem ook een musicologisch café, waar onder meer **Mark Delaere** toelichting geeft.'

Ook de Roemeens-Hongaarse componist György Ligeti (1923-2006) komt ruim aan bod. Hij duikt op in een twaalftal concerten. Naar aanleiding van zijn opera *Le Grand Macabre* waarin hij en Michael Meschke voortborduren op het gelijknamige theaterstuk van Michel de Ghelderode, organiseert Ars Musica op 5 april de themadag *Het jonge meisje en de dood*, waarin het oversteken van de levensgrens centraal staat.

Om het samenhorigheidsgevoel tussen de muzikanten, de toeschouwers en de organisa-

toeren te bevorderen, zijn er nog twee andere initiatieven. 'Na elk hoofdconcert in Flagey verwachten we het publiek in het nabijgelegen Marnitheater, dat tot *ars musica café* is omgevormd. Dagelijks zijn er verrassende optredens. Nieuwe muziek en jazz worden afgewisseld met andere klankexperimenten. Tijdens de pauze lonkt een uitgebreid buffet. Op zaterdag 14 maart trekken we ter gelegenheid van de twintigste festivaleditie het stadscentrum in. Tussen het Rogierplein en de Beurs wordt het winkelende publiek in kleine tentjes vergast op miniconcerten.'

Ludo Dosogne

Ars Musica

Van 10 maart tot 10 april

Brussel, diverse locaties, www.arsmusica.be

De wereld als werf

LITERATUUR Wie zijn neus in de boeken steekt, wil vaak ook de auteurs zien en horen. Daar werd op *Het Groot Beschrijf* ruimschoots gebruik van gemaakt. Omdat dit tweejaarlijkse literair evenement uit zijn voegen barstte en meertalig werd, herdoopten de initiatiefnemers het in het *Passa Porta Festival*.

De eerste editie start op donderdag 26 maart in het gelijknamige literatuurhuis aan de Dansaertstraat 46 in Brussel. Daags nadien brengen het Brussels dichterscollectief en een keur aan buitenlandse schrijvers in Flagey de Europese grondwet als een lang gedicht in versvorm. De Muntscouwburg stelt op zaterdag zijn podium ter beschikking voor *Remapping the world*, waarin zes internationale auteurs het hebben over de wereldwijde impact van politiek-historische gebeurtenissen. Op zondag zijn er voordrachten, lezingen, denktanks en thematische discussies op een 70-tal locaties verspreid over de hele stad. **Harry Mulisch**, **Jeroen Brouwers**, **Carlos Fuentes** en **Catherine Millet** lezen voor uit hun werk.

'Met pijn in het hart hebben we de naamsverandering doorgevoerd', bekent organisator **Paul Buekenhout**. 'Het Groot Beschrijf was

immers een begrip. Maar we kunnen moeilijk onder twee merknamen opereren. Passa Porta ligt makkelijker in de mond, zeker bij anderstaligen. Die twee woorden begrijpt iedereen. Dat doet echter niets af van de forse aanwezigheid van Vlaamse auteurs als **Erwin Mortier**, **Bart Moeyaert**, **Kristien Hemmerechts** en **Geert Vanistendael**. Om er maar enkele te noemen.' Het centrale festivalthema *De wereld als werf* kan zeer ruim worden geïnterpreteerd. 'Hoe het nu eigenlijk gesteld is met onze wereld zal door elke auteur anders worden beschreven. Er is al heel wat inkt gevloeid over dit onderwerp, maar iedereen is het erover eens dat er nog veel werk aan de winkel is. Van enkele schrijvers, zoals Harry Mulisch, nemen we hun totale oeuvre onder de loep.'

Op sommige grote bouwvallen – en er zijn er nogal wat – gaan beeldende kunstenaars aan de slag met een tekst van een schrijver die op het festival aanwezig is. Ook worden op werfomgevingen affiches aangebracht met intrigerende literaire citaten. Een mobiele steiger fungeert als infopunt. De Munthapping *Remapping the world* focust onder meer op de val van de Berlijnse muur. 'Dat is precies twintig jaar geleden. Hoewel het een lokale gebeurte-

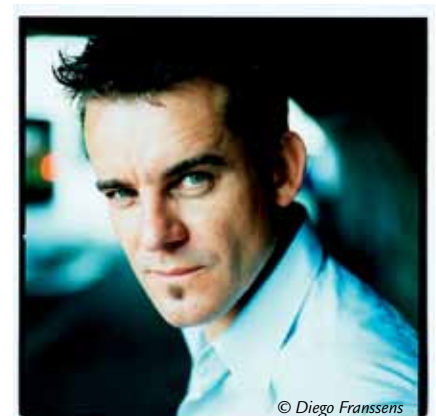
nis was, had het een wereldwijde impact. Ook de politieke acties op het Plein van de Hemelse vrede in Peking nestelden zich in het collectieve geheugen zodat schrijvers er geregeld naar verwijzen.' Het festival is opgevat als een laagdrempelig literair stadsfeest, waar naast proza en poëzie ook filosofie aan bod komt. Dat het aantal locaties van het stadsparcours op zondag in vergelijking met vorig jaar is gehalveerd, biedt veel voordelen. 'Er kan evenwichtiger worden geprogrammeerd. De zalen zullen vollopen en de bezoekers zullen minder gefrustreerd zijn.'

Ludo Dosogne

Passa Porta Festival

Van 26 tot 29 maart

Brussel, diverse locaties, www.passaporta.be

Bart Moeyaert

AGENDA

PODIUM-
KUNSTEN

THEATER

6 en 7 maart, 20.00

Zondag 8 maart, 15.00

God door K.T. De Alsemlbloem
Alsemlberg, cc de Meent,
www.dealsemlbloem.be

6 en 7 maart, 20.00

Zondag 8 maart, 15.00

Lysistrata door K.T. Hand in Hand
Grimbergen, cc Strombeek,
02 270 34 74

Donderdag 12 maart, 20.30

386. Molière door 't Arsenaal
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

13 en 14 maart, 20.00

Zondag 15 maart, 15.00

Het Kaartenhuis door Pokus Pats
Wemmel, cc de Zandloper,
02 460 73 24

Vrijdag 20 maart, 20.15

Met vuur spelen door De Roovers
Grimbergen, cc Strombeek,
02 269 05 46

Zaterdag 21 maart, 20.00

Non stop door KTV De Noordstar
en Rederijkerskamer
De Lelieblomme
Sint-Genesius-Rode,
cc de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Dinsdag 24 maart, 20.15

Hard to get
door Ontroerend Goed
Alsemlberg, cc de Meent,
02 359 16 00

Donderdag 26 maart, 20.30

Achiel De Baere
door Toneelgroep Ceremonia
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

Donderdag 26 maart, 14.00

Carmen door Kurt Defrancq en
blazersensemble De Bizetanen
Overijse, cc Den Blank,
02 687 59 59

Vrijdag 27 maart, 20.30

386. Molière door 't Arsenaal
Overijse, cc Den Blank,
02 687 59 59

27 en 28 maart, 20.00

Zondag 29 maart, 15.00

Hotel op stelten door Kris Kras
Meise, cc De Muze van Meise,
02 268 61 74

Zaterdag 28 maart, 20.00

Zondag 29 maart, 15.00

**Benefiettheater Nonnen op
uitbrekerspad** door Noordstar
Ten voordele van
de Ziekenhuisclown
Vlezenbeek, De Merselborre,
02 371 22 62

Zondag 29 maart, 15.00

Alarm in mijnen darm
door Echt Antwaarps Teater
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Donderdag 2 april, 20.30

De Pruiemelaarstraat
door 't Arsenaal
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Vrijdag 3 april, 20.30

**Het passieverhaal volgens den
dertienden apostel** door Cie Kaiet!
Overijse, cc Den Blank,
02 687 59 59

Zaterdag 4 april, 20.15

**Moeders! De zwangerschaps-
komedie** door Lulu Aertgeerts,
Wanda Joosten, Marijke Hofkens
en Myriam Bronzwaar
Alsemlberg, cc de Meent,
02 359 16 00

Zaterdag 4 april, 20.15

The Sunshine Boys
door Comp. Marius
Grimbergen, cc Strombeek,
02 263 03 43

Zaterdag 4 april, 20.00

Rapid I Movement
door Cirq'ulation Locale
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

JEUGD- EN FAMILIEVOORSTELLINGEN

Vrijdag 6 maart, 20.00

Alice in Wonderland door
Dansgezelschap De Stille (6-12)
Overijse, cc Den Blank,
02 687 59 59

Zaterdag 14 maart, 20.00

Damp
door Steven Luca Groenen (6+)
Tervuren, cc Papeblok,
02 769 20 92

Zondag 15 maart, 15.00

Neuze Neuze door De Maan (5+)
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

16, 17, 18 en 19 maart

Weet je nog? door Figurentheater
Enna-Dien Blink
Vlezenbeek, De Merselborre,
02 371 22 62

Woensdag 18 maart, 14.00

De Grote Piratenshow
door Just-Us
Linkebeek, cc de Moelie,
02 380 77 51

Zaterdag 28 maart, 19.00

Kikker en zijn vriendjes
door Theater Terra (4-8)
Overijse, cc Den Blank,
02 687 59 59

Dinsdag 31 maart, 10.00 en 13.30

Mijnheertje Kokhals
door Bart Meuleman &
Paul Verrept / Villanella
Tervuren, cc Papeblok,
02 769 20 92

HUMOR

Zaterdag 7 maart, 20.00

Flamingo's in de polder
door Begijn Le Bleu
Sint-Genesius-Rode,
cc de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Zondag 8 maart, 20.30

**Impropera en de Belgische
Improvisatieliga**
Jezus-Eik, cc de Bosuil,
02 657 31 79

Maandag 9 maart, 20.00

Impropera
Meise, cc De Muze van Meise,
02 268 61 74

Woensdag 11 maart, 20.30

Ruis door Schudden
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Vrijdag 20 maart, 20.00

More Human Than Human
door Alex Agnew
Meise, cc De Muze van Meise,
02 268 61 74

Vrijdag 20 maart, 20.30

The Perfect Concert part II
door Stenzel en Kivits
Zellik, cc Asse, 02 466 78 21

Zaterdag 21 maart, 20.30

Ratrace door Bert Kruismans
Tervuren, cc Papeblok,
02 769 20 92

Donderdag 26 maart, 20.30

Flamingo's in de polder
door Begijn Le Bleu
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Vrijdag 27 maart, 20.30

VIP door Gino Sancti (try-out)
Sint-Genesius-Rode,
cc de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Zaterdag 28 maart, 20.15

Ratrace door Bert Kruismans
Grimbergen, cc Strombeek,
02 263 03 43

DANS

Donderdag 19 maart, 20.15

The Porcelain Project door Grace
Ellen Barkey en Needcompany
Grimbergen, cc Strombeek,
02 269 05 46

SENIOREN

Dinsdag 10 maart, 14.30

Gelukzalige Ida
door Steph Goossens
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Dinsdag 17 maart, 14.30

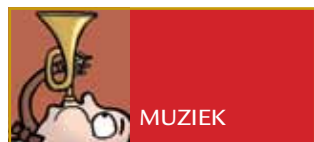
Bakelietjes
Tervuren, cc Papeblok,
02 769 20 92

Zaterdag 21 maart, 14.00

Operette door De Bietjes
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

30 en 31 maart, 14.30

Gerry's Big band
met Marijn De Valck
Zellik, cc Asse, 02 466 78 21

Donderdag 5 maart, 20.00

De Anale Fase (voorprogramma)
Tapijconcert door Mira
Wemmel, cc de Zandloper,
02 460 73 24

Donderdag 5 maart, 20.30

Terra Incognita door Olla Vogala
met Soetkin Baptist
Zellik, cc Asse, 02 466 78 21

Vrijdag 6 maart, 21.00

AC/DC Revisited
Beersel, Jeugdcentrum
Moesjebaaz, 02 359 18 38

Vrijdag 6 maart, 20.30

Tone-Clusters door Jean-Marie
Aerts, Filip Casteels, Kris De
Bruyne, Patrick Riguelle, Henri
Ylen en Vévé 'Shake' Mazimpaka
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

Zaterdag 7 maart, 20.30

Yasmine houdt woord
Overijse, cc Den Blank,
02 687 59 59

Zaterdag 7 maart, 20.30

Tom Waits until Spring door
Rony Verbiest, Antje De Boeck en
Jef Neve
Tervuren, cc Papeblok,
02 769 20 92

Maandag 9 maart, 20.00

Voorstelling voor anderstaligen
De klerenkleptomaan door Lenny
en de Wespen
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Woensdag 11 maart, 20.15

Blijven geven
door Hans Van Cauwenberghe
Alseberg, cc de Meent,
02 359 16 00

**Donderdag 12 maart, 14.00 en
20.00**

Voorstelling voor anderstaligen
De klerenkleptomaan door Lenny
en de Wespen
Wezembeek-Oppem, cc de Kam,
02 731 43 31

Vrijdag 13 maart, 20.30

From Europe with Love
door Ishtar
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

Vrijdag 13 maart, 21.00

Cubic IV (dj's)
Grimbergen, Fenikshof,
02 263 03 43 (cc Strombeek)

Vrijdag 13 maart, 20.30

Tom Waits until Spring door
Rony Verbiest, Antje De Boeck en
Jef Neve
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Zaterdag 14 maart, 20.00

Tom Waits until Spring door
Rony Verbiest, Antje De Boeck en
Jef Neve
Meise, cc De Muze van Meise,
02 268 61 74

Zaterdag 14 maart, 20.30

Paper Plane door Scala
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Maandag 16 maart, 20.00

Voorstelling voor anderstaligen
De klerenkleptomaan door Lenny
en de Wespen
Jezus-Eik, cc de Bosuil,
02 657 31 79

Donderdag 19 maart, 14.00

Willem Vermandere solo
Jezus-Eik, cc de Bosuil,
02 657 31 79

Donderdag 19 maart, 20.00

Voor de rijpere jeugd door Gorki
Wemmel, cc de Zandloper,
02 460 73 24

Zaterdag 21 maart, 20.00

Leven en liedjes
door Marc Van Hie en vrienden
Meise, cc De Muze van Meise,
02 268 61 74

Zaterdag 21 maart, 21.00

Jeugdraadfuif Subsonic met dj's
Flugzaug & Funkle K, DJ Eddie F (FM
Brussel), Hermanos Inglesos, DJ
Jack-o, DJ Hoax
Wemmel, cc de Zandloper,
www.jeugdraadwemmel.be

Woensdag 25 maart, 20.30

En Wat Dan? door Roos Van Ac-
ker, Klaas Delrue, Anton Walgrave,
Ruben Block, David Poltrock,
Mario Goossens en Monsieur Paul
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

Woensdag 25 maart, 20.30

**Yves Lambert & Le Bébert
Orchestra**
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Vrijdag 27 maart, 20.30

Vitamine K door Klezmic Zirkus
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

Vrijdag 27 maart, 20.30

In 't gezicht ... door Axl Peleman
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Vrijdag 27 maart, 20.00

Folksongs from everywhere
door Trio Cassiman
Org. cc de Kam en cultuurraad
Wezembeek-Oppem
Wezembeek-Oppem, cc de Kam,
02 731 43 31

Zaterdag 28 maart, 20.30

Will Tura in concert
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

Zaterdag 28 maart, 20.30

Intermezzo ma non troppo
door Les Désaxés
Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
02 255 46 90

Donderdag 2 april, 20.00

Yasmine houdt Woord
door Yasmine
Wemmel, cc de Zandloper,
02 460 73 24

Vrijdag 3 april, 20.15

Apples European Tour
door June Tabor
Alseberg, cc de Meent,
02 359 16 00

Vrijdag 3 april, 21.00

Strawdogs
Beersel, Jeugdcentrum
Moesjebaaz, 02 359 18 38

Vrijdag 3 april, 20.30

Mira en JackoBond in Trio
Dilbeek, cc Westrand,
02 466 20 30

Vrijdag 3 april, 20.15

Pastora (flamenco)
Grimbergen, cc Strombeek,
02 263 03 43

Zaterdag 4 april, 20.00

Solo! door Frank Vander linden
Kraainem, cc de Lijsterbes,
02 721 28 06

JAZZ

Zaterdag 21 maart, 20.15

Writing Billie door Brussels Jazz
Orchestra & 't Arsenal
Grimbergen, cc Strombeek,
02 263 03 43

Donderdag 26 maart, 20.15

**Hamster axis of
the one-click panther**
Alseberg, cc de Meent,
02 359 16 00

KLASSIEK

Zondag 8 maart, 11.00

Encantar O Puella, o regina
Dilbeek, Westrand, 02 466 20 30

Zaterdag 14 maart, 19.30

Zondag 15 maart, 11.00

Dubbelconcert door Koninklijke
Fanfare De Eendracht
Nossegem, Sint-Lambertusschool

Zondag 15 maart, 16.00

Kerstconcert in Ossel
door Ensor Strijkkwartet
Wemmel, Sint Jan De Doperkerk,
02 460 73 24 (cc de Zandloper)

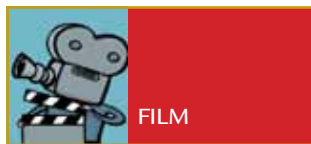
Donderdag 19 maart, 20.15

Requiem
door Gents Madrigaalkoor
Grimbergen, Abdijkerk,
02 263 03 43 (cc Strombeek)

Zondag 22 maart, 11.00

**Axel Everaert (tenor) en Erwin
Deleux (piano)**
Meise, cc De Muze van Meise,
02 268 61 74

27 en 28 maart, 20.15
Masker in blauw
 van Fred Raymond
 door Vlaams Muziek Theater
 Alseberg, cc de Meent,
 02 359 16 00

Vrijdag 6 maart, 20.00
Entre les murs
 Wemmel, cc de Zandloper,
 02 460 73 24

Zondag 8 maart, 20.00
Brideshead Revisited
 Alseberg, cc de Meent,
 02 359 16 00

Maandag 9 maart, 20.30
Changeling
 Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
 02 255 46 90

Dinsdag 10 maart, 20.30
The duchess
 Grimbergen, cc Strombeek,
 02 263 03 43

10, 17 en 24 maart, 14.00
Wij, Heren van Zichem
 Meise, cc De Muze van Meise,
 02 268 61 74

Woensdag 11 maart, 15.00
Het kleine sprookje Laban (3+)
 Alseberg, cc de Meent,
 02 359 16 00

Zondag 15 maart, 20.00
Christmas in Paris
 Alseberg, cc de Meent,
 02 359 16 00

Dinsdag 17 maart, 15.00
An American in Paris
 Grimbergen, cc Strombeek,
 02 263 03 43

Dinsdag 17 maart, 20.30
Slumdog Millionaire
 Grimbergen, cc Strombeek,
 02 263 03 43

Woensdag 18 maart, 20.30
Valkyrie
 Overijse, cc Den Blank,
 02 687 59 59

Donderdag 19 maart, 20.00
Body of Lies
 Wezembeek-Oppem, cc de Kam,
 02 731 43 31

Zondag 22 maart, 20.00
Valkyrie
 Alseberg, cc de Meent,
 02 359 16 00

Maandag 23 maart, 20.30
 Documentaire. **Youssef Ndour.**
I Bring What I Love
 Grimbergen, cc Strombeek,
 02 263 03 43

Maandag 23 maart, 20.30
The Visitor
 Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
 02 255 46 90

Dinsdag 24 maart, 20.30
The Curious Case of Benjamin Button
 Grimbergen, cc Strombeek,
 02 263 03 43

Woensdag 25 maart, 20.30
The Curious Case Of Benjamin Button
 Overijse, cc Den Blank,
 02 687 59 59

Woensdag 25 maart, 16.00
 Filmklassieker: **De Leeuwenkoning**
 Sint-Genesius-Rode,
 cc de Boesdaalhoeve,
 02 381 14 51

Vrijdag 27 maart, 20.00
Loft
 Wemmel, cc de Zandloper,
 02 460 73 24

Zondag 29 maart, 20.00
The Curious Case of Benjamin Button
 Alseberg, cc de Meent,
 02 359 16 00

Maandag 30 maart, 20.30
Australia
 Vilvoorde, cc Het Bolwerk,
 02 255 46 90

Dinsdag 31 maart, 20.30
Two Lovers
 Grimbergen, cc Strombeek,
 02 263 03 43

Woensdag 1 april, 20.30
Der Baader-Meinhof Komplex
 Grimbergen, cc Strombeek,
 02 263 03 43

Woensdag 1 april, 20.30
Slumdog Millionaire
 Overijse, cc Den Blank,
 02 687 59 59

Vrijdag 3 april, 20.00-21.30
Anders zijn is mooi.
 Kortfilm over allochtonen
 met een handicap
 Vilvoorde, dienstencentrum
 Pallieter

Van 1 maart t.e.m. 31 maart
Kam kiest voor kunst
 Fotografie: Dieter Decuypere
 Wezembeek-Oppem, cc de Kam,
 02 731 43 31

Van 3 t.e.m. 29 maart, ma-vr:
9.00-12.00 en 13.00-19.00, wo:
13.00-17.00, za-zo: 11.00-19.00
Over de Rand
 door Michiel Hendryckx
 Fototentoonstelling over de
 Vlaamse Rand
 Jezus-Eik, cc de Bosuil,
 02 657 31 79

Van 7 t.e.m. 22 maart, wo: 14.00-
18.00, za-zo: 14.00 -18.00
 3e Indigo wedstrijd voor
 schilderkunst
Madammen zien het anders
 Meise, Cultuurhuis, 02 268 61 74

T.e.m. 8 maart, ma-do: na
afspraak, vr-zo: 15.00-18.00
 Groepstentoonstelling
All Together Now
 Asse, galerij De ziener,
 02 452 77 86

Zaterdag 14 maart, 13.00-19.00
Zondag 15 maart, 11.00-18.00
ArtFriends
 Vilvoorde, Ruitersrijcomplex,
 www.artfriends.be

Van 15 maart t.e.m. 3 mei, za-zo:
14.00-18.00 of na afspraak
Michael Chia. Dreams in Dream-
land (fotografie)
 Asse, Galerie buda, 02 306 50 95

Vrijdag 20 maart, 19.00-22.00
(vernissage met muzikale
opluistering)
21, 22, 28 en 29 maart,
14.00-20.00
Van 23 t.e.m. 27 maart,
na afspraak
United Colours L.T.D. Kleurrijk
 figuratief werk van Kloot Per W
 en Hugo Tanghe
 Sint-Martens-Bodegem, Galerie
 MixArt, 0485 52 08 53

Van 30 maart tot 26 april
Rasa. 360°
 Landschap in beweging
 Alseberg, cc de Meent,
 02 359 16 00

T.e.m. 26 april
Versteende Geloofte
 Tervuren, Hof van Melijn,
 02 769 20 81

T.e.m. 30 augustus 2009, di-vr:
10.00-17.00, za-zo: 10.00-18.00
Omo. Herders & Design
 Tervuren, Koninklijk Museum voor
 Midden-Afrika, 02 769 52 11

VOORDRACHTEN

Vrijdag 6 maart, 20.00
Biologische bestrijdingsmiddelen
 door Hugo Bernar
 Zaventem, Cultuurhoeve Mariadal,
 02 720 20 67

Woensdag 11 maart, 19.00-22.00
Europa in jouw leven: Stefan
Blommaert aan het woord
 Hoeilaart, cc Felix Sohie

Woensdag 11 maart, 20.00
De wereld rond: Zuid-Afrika
Meise, gc De Muze van Meise,
02 268 61 74

Zaterdag 14 maart, 20.00
Klimplanten
Vlezenbeek, De Merselborre,
02 356 01 76

Maandag 16 maart, 19.30
Diavoorstelling: **Muanmar (Birma) gouden juweel van het verre oosten**
Grimbergen, cc Strombeek

Dinsdag 17 maart, 14.00
Hedendaagse Kunst
door Herman Parret
Dilbeek, Kasteel La Motte,
02 466 20 30 (cc Westrand)

Dinsdag 17 maart, 20.30
Kennismaken met muziekgenres: **country & bluegrass** door Robert Van Yper
Wezembeek-Oppem, gc de Kam,
02 454 54 01 (Arch'educ)

Woensdag 18 maart, 20.00
Diavoordracht: **Noord-Spanje en de Weg naar Santiago de Compostella** door Jan Thienpont
Zaventem, Cultuurhoeve Mariadal,
02 720 23 92 (VELT Zaventem)

Donderdag 19 maart, 20.00
Hoe gezond zijn vaccins?
Infoavond over het nut en de toekomst van vaccins
Tervuren, gc Papeblok,
02 767 43 55

Vrijdag 20 maart, 20.00
Een mooie border in elk seizoen
door Francis Peeters
Sint-Pieters-Leeuw, cc Coloma

Dinsdag 24 maart, 20.00
Een avondje met ... Carine Caljon Taalmysterie opgehelderd?!
Zellik, cc Asse, 02 466 78 21

Donderdag 2 april, 14.30
De evolutie van Ecuador, Peru en andere Zuid-Amerikaanse landen, op weg naar democratisering
door Liesbet Walckiers
Tervuren, gc Papeblok,
02 767 43 55

Vrijdag 3 april, 20.00
Kurt & all that Jazz
door Kurt Van Eeghem
Wezembeek-Oppem, gc de Kam,
02 731 43 31

CURSUSSEN

Elke woensdag, 19.15-20.15
Djembé
Drogenbos, Paviljoen,
02 377 12 31 (Nouche Sents)

Elke woensdag, 20.00-21.00
Hiphop
Drogenbos, Paviljoen,
02 377 12 31 (Nouche Sents)

Vanaf 5 maart, 20.00
Pilates door KAV
Drogenbos, gemeentelijke feestzaal, 02 333 05 70

Vanaf 6 maart, vr: 20.00-22.00, za: 9.00-12.00
Cursus Eerste hulp
Diegem-Lo, Rode Kruis Machelen-Diegem, 0476 28 53 91

Vanaf 6 maart, 14.00-16.00
België en zijn koningen, macht en invloed van de monarchie door Mark Van den Wijngaert.
Overijse, cc Den Blank,
02 687 56 65

Woensdag 18 maart
Woensdag 1 april
Scheren met klassiek open scheermes
Dilbeek, cc Westrand,
02 233 24 42

Donderdag 19 maart, 20.00-23.00
Verwen jezelf, huidverzorging met kruiden
Dilbeek, cc Westrand,
02 460 87 63

Zaterdag 7 maart, 14.00
Lot-Huizingenwandeling
Lot, Sint-Jozefskerk, 02 356 24 78

Zondag 8 maart, 14.00
Het kriebelt in de vallei van Groenendaal, de lente is in aantocht
Hoeilaart, parking Bosmuseum Jan van Ruusbroec, www.ngz.be

Dinsdag 10 maart, 11.00
Eksterooog wandelgroep 55+
Essene, parking De Montil,
02 377 59 70

Donderdag 12 maart, 14.00
Dwersbos-, Kleetbos- en Schaveyparkwandeling
Linkebeek, www.ngz.be

Zaterdag 14 maart, 14.00
Het park van Tervuren
Tervuren, toeristische Dienst,
www.ngz.be

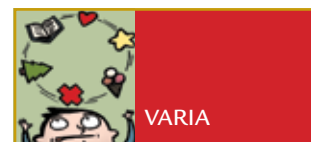
Donderdag 19 maart, 14.00
Onze-Lieve-Vrouwwandeling
Jezus-Eik, Mariahof, www.ngz.be

Zondag 22 maart, 14.00
Trage wegen Itterbeek – Dilbeek – Neerpede
Itterbeek, hoek Itterbeeksebaan/Dorpstraat,
www.tragewegendilbeek.be

Zondag 22 maart, 14.00-17.00
Wandeling naar het Rood Klooster
Tervuren, Marktplein,
02 769 20 81

Dinsdag 24 maart, 11.00
Eksterooog wandelgroep 55+
Linkebeek, gc de Moelie,
02 377 59 70

Zaterdag 28 maart, 14.00
Het Arboretum van Groenendaal
Hoeilaart, parking Bosmuseum Jan van Ruusbroec, www.ngz.be

Vrijdag 6 maart, 20.00
Quiz van het Davidsfonds
Drogenbos, gemeentelijke feestzaal,
02 331 14 41 (Myriam Govers)

Zondag 8 maart, 14.30
Carnavalstoet
Asse, van Boekfos tot Markt

Zaterdag 14 maart, 14.30
Carnavalstoet
Zaventem, van het Kerkplein tot de Vilvoordelaan

Zondag 22 maart, 14.30
Carnavalstoet
door Orde van Stefanus
Brussegem, centrum,
02 460 26 54

Zaterdag 28 maart, 9.30
Tweedehandsverkoop
door Gezinsbond Beersel
Beersel, parochiezaal,
02 356 70 76

Zaterdag 28 maart, 20.00
Lentebal Vlaamse volksdansen
Dilbeek, Saviocentrum,
09 269 45 30

Zaterdag 28 maart, 9.30-13.00
Tweedehandsbeurs voor baby-, kinder- en tienerkledij, babyuitzet, speelgoed en fietsen
Wezembeek-Oppem, Duitse School, 02 731 04 56 (Ina Koehler)

Zondag 29 maart, 14.30
Carnavalstoet
Dilbeek, van parking Westrand tot gemeentehuis

Vrijdag 3 april, 20.00
Muziekquiz
Sint-Genesius-Rode, gc de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

Nederlandstalige liederen op maat van anderstaligen

Met *De Klerenkleptomaan* en andere liedjes maakte Lenny een uitstekende voorstelling van Nederlandstalige liederen op maat van iedereen die Nederlands leert.

TEKST Ludo Dosogno | FOTO Peter de Schrijver

Niederländisch wird zum Kinderspiel

Anderssprachige, die die niederländische Sprache in den Griff bekommen wollen, sind herzlich eingeladen zu dem Liederprogramm *De Klerenkleptomaan* en andere liedjes von Lenny Maes. Bereits früher organisierten Fast Forward und vzw 'de Rand' Theateraufführungen für Teilnehmerinnen und Teilnehmer an Niederländischkursen in der Erwachsenenbildung. Dieses Jahr steht das niederländischsprachige Chanson im Mittelpunkt des Interesses. Lenny Maes schrieb einige neue Lieder für die anderssprachigen Zuhörer. Für die Liebesballade *Ik hou van jou; jij houdt van mij* gab seine Frau, die Italienerin ist, den Ansatz. „Als wir uns kennen lernten, sprach sie nur Italienisch und verstand sie nichts von meinem Englisch, aber da wir uns so gerne mochten, fingen wir an, die andere Sprache zu lernen. Vielleicht kann man wohl am schnellsten seinen Wortschatz vertiefen, wenn man das Bett mit jemandem teilt.“

Nadat Fast Forward en vzw 'de Rand' eerder al theatervoorstellingen organiseerden voor cursisten die onze taal leren, staat dit jaar het Nederlandstalige luisterlied centraal. Lenny Maes is een van de betere jonge stemmen. Voor deze tournee put hij niet alleen uit het bekende repertoire, maar hij schreef ook enkele nieuwe nummers voor het anderstalige publiek. 'We kozen Lenny omwille van zijn heldere woordkeuze en zijn mooie uitspraak, verkapt Bernadette Vriamont, stafmedewerker onthaal en integratie van vzw 'de Rand'. 'De mini-cd met vier representatieve nummers uit deze voorstelling bevat oefeningen en spelletjes die het leren van de taal aangenamer maken.'

Cultuur en educatie

Voor de liefdesballade *Ik hou van jou, jij houdt van mij* gaf zijn Italiaanse vrouw Sara de aanzet. 'Toen we elkaar leerden kennen, sprak zij alleen haar moedertaal en begreep zij niets van mijn Engels', herinnert Lenny zich. 'Maar omdat we zo fel op elkaar gesteld waren, verdiepten we ons in de taal van de ander. Vrijen met een anderstalige is de snelste manier om een andere taal te doorgronden...'. Lenny geeft taalles en het keuzevak *songwriting* aan het Heilig-Hartinstituut in Heverlee. In dat laatste vak analyseert hij de opbouw van songs uit de meest uiteenlopende genres. 'De praktijk primeert op de theorie. De leerlingen schrijven eigen popsongs of bluesnummers. Elk genre heeft zijn specifieke structuur.'

Zoem zoem

Zijn voornaam heeft hij te danken aan de Nederlandse tekstschrijver Lennaert Nijgh, die zijn vader enorm bewonderde. Zelf heeft hij een boontje voor Raymond van het Groenewoud en Bart Peeters. In de lagere school liet hij zich *de wesp* noemen nadat een vriend van zijn vader hem tijdens het bedenken van computerspelletjes met dit storende insect had vergeleken. 'Hoewel hij mij telkens probeerde weg te meppen, keerde ik altijd terug', lacht hij. Met zijn groep de Wespen nam Lenny totnogtoe twee cd's op. De groep raakte vooral bekend met een cover van *Malle Babbe* in de televisiewedstrijd *Zo is er maar één*. Op een Nekkanacht in het Antwerpse

Sportpaleis zong Lenny deze culthit in duet met Boudewijn de Groot.

Om de stemming er meteen in te brengen, opent Lenny met *Ik hou van u* van Noordkaap. Van *Als het kan*, dat inzoomt op de limieten van het leven, krijgen we een intimistische versie voorgeschoteld. Een ander lied beschrijft in simpele bewoordingen een duurzame relatie. 'Hoe eenvoudiger de zinnen, hoe trefzekerder je je uitdrukt', meent Lenny. In *De Klerenkleptomaan* somt hij een massa kleren op – van kous tot onderbroek – die hij liet rondslingeren en waarvan hij dacht dat ze gestolen waren. *Ja, ja, nee Nederlands* focust op de directe voordelen van de talenkennis.

Alles moet goed zitten

Hoewel Lenny meermaals pogingen ondernam om in het Engels en het Italiaans liedjesteksten te schrijven, koos hij uiteindelijk toch voor het Nederlands. 'Door intuïtief te werken, raak ik de kern van de zaak. Van Bram Vermeulen heb ik geleerd dat je de lat altijd hoog moet leggen. Je mag geen genoegen nemen met een zwakke lijn. Daarom wordt er aan elke zin lang gesleuteld tot hij goed klinkt. Engelse singer-songwriters zijn veel slordiger omdat voor hen vooral de muziek telt. In ons taalgebied wordt evenveel gelet op de originaliteit, het poëtische karakter en de welluidendheid van de tekst, die voor iedereen toegankelijk moet zijn.' □

Info

De Klerenkleptomaan

- Ma 9 maart, 20.00, Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve
  - Do 12 maart, 14.00 en 20.00, Wezembeek-Oppem, GC de Kam
  - Ma 16 maart, 20.00, Jezus Eik, GC de Bosuil
  - Ma 23 maart, 20.00, Wemmel, GC de Zandloper
  - Za 21 maart, 20.00, Vilvoorde, CC Het Bolwerk
  - Vr 27 maart, 20.00, Kraainem, GC de Lijsterbes
  - Zo 29 maart, 20.00, Halle, CC 't Vondel
- De aanwezigen krijgen een mini-cd.
www.myspace.com/lennyendewespen

Familiehulp vindt onvoldoende werknemers. In de ruime rand rond Brussel, de Druivenstreek en het Pajottenland zijn er 50 vacatures.

Vraag naar thuiszorg stijgt

Thuisverzorger is stilaan een knelpuntberoep geworden. Familiehulp, de grootste dienst voor thuiszorg in Vlaanderen en Brussel, vindt onvoldoende verzorgers. RandKrant ging een voormiddag mee op stap met Marthal.

TEKST Joris Herpol | FOTO Kris Mouchaers

Huguette Portaels uit het Blokbos in Lot onderging een half jaar geleden een zware rugoperatie. Daardoor kan ze zich moeilijk redden in het huishouden. 'Mijn ouders zijn tachtig en kunnen onmogelijk inspringen. Gelukkig is er Marthal Houbracke van Familiehulp. Zonder Marthal zou ik niet weten wat ik moest doen. Ze helpt mij met mijn verzorging en knapt taken op zoals de afwas, strijken en poetsen. Maar ook een praatje slaan en koffie zetten, doet ze. Ik kijk echt uit naar het moment dat Marthal langskomt', vertelt Huguette.

Marthal is een van de driehonderd medewerkers van de vzw Familiehulp in Brussel en de Vlaamse Rand. Familiehulp telt in totaal meer dan 11.500 medewerkers. 'Ik heb de opleiding van verzorgende bij Familiehulp gevolgd, ging op stage en ben nu voltijds verzorger,' zegt de uit Indië afkomstige Marthal. 'Ik woon in Beersel en ga met mijn motorfiets op klantenbezoek. Ik ga graag met mensen om. Gemiddeld help ik tien klanten per week.'

Openstaande vacatures

De volgende klant woont ruim vijf kilometer verderop in Dworp. Jan Mariën (90) krijgt op maandag, woensdag en vrijdag vier uur hulp van een verzorgende van Familiehulp. 'Zonder die hulp zou ik het niet redden. De verzorgers van Familiehulp nemen hun tijd, niet alleen voor het huishouden maar ook voor een babbeltje', getuigt Jan.

'Door de vergrijzing stijgt de vraag naar thuiszorg. Maar ook de kraamzorg zit in de lift. Familiehulp biedt ook hulp bij de opvang van zieke kinderen, zorgt voor psychisch zieken, poetst, doet karweien en vervoert mensen,' zegt Patricia Van de Vyver, regio-directeur voor Halle-Vilvoorde. 'Om aan de stijgende zorgbehoeften te kunnen voldoen, hebben we dringend heel wat nieuwe verzorgenden nodig. En daar wringt het schoentje. Familiehulp vindt op dit moment onvoldoende werknemers. In Brussel zijn er 25 vacatures, in de (ruime) rand rond Brussel, Druivenstreek en het Pajottenland gaat het om 50 nieuwe jobs. In Brussel en de Vlaamse Rand is de hulp aan huis een knelpuntberoep geworden.'

Brede waaier aan hulp

Volgens Familiehulp is het beroep te weinig gekend. 'Mensen denken dikwijls dat we alleen bejaarden verzorgen, maar het gaat veel ruimer. We helpen ook mensen na een zwaar ongeluk, gehandicapten of gezinnen met een boreling. Wij doen ook aan palliatieve begeleiding.' De mobiliteit blijkt een obstakel te zijn bij de rekrutering van verzorgers. 'Marthal kan zich in Lot verplaatsen met een bromfietst omdat ze in een dicht aaneengesloten regio werkt. Met het openbaar vervoer zijn de verplaatsingen praktisch niet haalbaar. Een verzorgende van Familiehulp die op een dag bij drie klanten moet zijn in bij-

voorbeeld Meise, Wolvertem en Vilvoorde is bijna verplicht om een wagen te hebben. En dat is toch een serieuze drempel,' zegt Patricia Van de Vyver.

Familiehulp probeert zelf zoveel mogelijk verzorgenden op te leiden in haar opleidingscentrum in Brussel. Werkzoekenden die de opleiding volgen, kunnen rekenen op een aantal financiële voordelen zoals een premie voor kinderopvang. 'We voeren een diversiteitsbeleid dat heel wat kansen biedt aan allochtonen. En ook mannen zijn welkom voor dit traditioneel vrouwelijke beroep. Verder proberen we onze werknemers in hun eigen buurt te laten werken. Ook oudere werknemers kunnen de opleiding van polyvalent verzorgende volgen, er is geen diploma of voorkennis voor vereist. Na het volgen van een cursus krijg je een erkend bekwaamheidsattest. Omdat er een grote vraag is, zijn de kansen op directe tewerkstelling zeer groot,' besluit Patricia Van de Vyver. □

Info

www.familiehulp.be

De volgende opleiding van Familiehulp begint op 7 oktober. De lessen vinden plaats in het opleidingscentrum: Hollandstraat 64, 1060 Sint-Gillis, 02 534 38 34

Stilte

‘Waar in de Rand is het nog echt stil en hoor je op de achtergrond niet het eeuwige zoemen van de auto’s in de verte?’ Een zinnetje ergens in een van de vorige nummers van RandKrant. Het is jou misschien niet opgevallen. Mij wel. Omdat ik me eraan stoorde.

TEKST Fatima Ualgasi | FOTO Filip Claessens

Ik woon aan de rand van het centrum van Vilvoorde. Mijn straat wordt in het spitsuur als sluiptweg gebruikt. Een paar tientallen meter achter mijn huis ligt de spoorweg. Nog een paar honderd meter daarachter de ring en de E19. En daarachter, weer een paar honderd meter verder, heb je de luchthaven. Is het hier stil? Objectief gezien: neen, zeker niet. Maar ik ben in dit huis opgegroeid. Ik hoor de treinen, de auto’s en vliegtuigen, maar ik hoor ze ook niet. Het brein is intelligent: het filtert overbodige prikkels weg. Ik heb nooit begrepen waar de klachten over nachtvluchten boven mijn stad vandaan kwamen. Zelfs in de zomer, als de ramen openblijven, ben ik nog nooit wakker geworden van een vliegtuig. Toch is dat zo ongeveer de eerste vraag die me gesteld wordt als ik aan iemand van buiten de regio uitleg waar ik woon.

Ik ben nochtans niet zo’n vaste slaper dat ik helemaal nergens wakker van word. In de zomer ontwaak ik vaak rond 4 uur ’s morgens. De vogels zingen dan de ziel uit hun minime lijfjes. En in verhouding met hun omvang produceren die diertjes behoorlijk wat decibels. Geen haar op mijn hoofd dat eraan denkt dat gezang als geluidshinder aan te duiden. Het stoort me niet, maar de voorbij denderende treinen of het gezoem van auto’s op de achtergrond evenmin.

Geluidshinder is anders wel een hot item, zeker in de Rand. Denk maar aan heel de hetze over de nachtvluchten. Ik had het hier al eens over een enquête van de Vlaamse overheid in verband met geurhinder. Datzelfde onderzoek peilde ook naar de ervaringen met geluidshinder, wat naar voor kwam als belangrijkste klacht (30 % voelt zich ‘tamelijk’ gehinderd door geluid, iets meer dan 10 %

zelfs ernstig tot extreem gehinderd). Ongeveer 1 op 3 Vlamingen rapporteerde soms of regelmatig wakker te worden van lawaai, vooral straatverkeer dan, naast burenlawaai. Hinder van treinverkeer of luchtvaart blijkt eerder plaatselijk, wat logisch is. Wat is stilte? Je zou kunnen stellen dat het de afwezigheid van geluid is. Maar daarmee kom je er niet. In de natuur is het zelden echt, objectief stil: vogels zingen, takken kraken, bladeren ruisen, water klatert... Toch spreekt men over *de stilte van de natuur*. Maar het zachte gezoem van auto’s in de verte, qua decibels nochtans niet zoveel luider dan die natuurlijke geluiden, dat is geen stilte. Blijkbaar.

Op een webpagina van de Rijksuniversiteit Groningen over stiltegebieden vond ik de volgende opmerking: ‘Stilte betekent niet de afwezigheid van *alle* geluid, maar is een relatief begrip’. Ik denk dat het nog verder gaat. Als er hier een trein voorbij denderd, is het uiteraard niet stil. Maar ik stoor me er niet aan, dus is het voor mij ook geen lawaai. Jij vindt spelende kinderen wellicht geen bron van geluidshinder. Ik ook niet. Maar er zijn mensen die processen aanspannen tegen speelpleinen en kinderdagverblijven. Zij denken er dus duidelijk anders over.

Ik denk dat stilte vooral een heel erg subjectief begrip is. Wat ik storend vind, wat ik als lawaai ervaar, is iets anders dan wat jij onder datzelfde woord verstaat. Ik vind haast alle vormen van muziek lawaai, behalve klassiek en kleinkunst. Jij denkt daar wellicht anders over. Ik vond een krantenartikel uit 2001 over o.m. villabewoners in Knokke die zich stoorden aan de loeiende koeien van een naburige landbouwer. Ergens is er wellicht iemand die het van zingende vogels wél op zijn heupen

krijgt. En er zijn zelfs mensen die er niet tegen kunnen dat het stil is.

Maar daarmee heb ik nog altijd niet gezegd wat mij nu juist tegenstak in dat ene zinnetje. De auteur ervan stelt het gezoem van auto’s op de achtergrond gelijk aan *niet stil*. Ook op die Nederlandse webpagina werd er een onderscheid gemaakt tussen *in een gebied thuishorende geluiden* en *gebiedsvreemde*. Het lijkt er dus op neer te komen dat natuurlijke geluiden goed zijn en onnatuurlijke, door de mens geproduceerde, niet. Ergens verbaast me dat niet: er is een tendens om mens en natuur als tegengestelden te bestempelen, waarbij natuur = goed en mens = slecht.

Daar heb ik het moeilijk mee. Misschien ben ik een uitzondering, maar voor mij is dat zachte gezoem van auto’s in de verte eigenlijk niet iets fundamenteel anders dan het gezoem van bijen. Een vliegtuig dat vlak naast je opstijgt, dat is lawaai, geen discussie mogelijk. Maar moeten we ons ook al storen aan een snelweg in de verte? Want als dat al een probleem is, dan is het niet alleen in de Rand maar nergens in Vlaanderen stil. Wie echte stilte zoekt, kan maar beter met een van die vermaledijde vliegtuigen heel ver weg hiervandaan vliegen.

Bovendien is het de negatieviteit van die opmerking die me stoort. Er wordt zo vaak in negatieve bewoordingen over onze regio gesproken. Moet dat echt? Ik woon al heel mijn leven in de Rand. En ik woon hier graag! Er is veel te beleven, ook op het vlak van natuur. Vlak naast transportaders (en toegegeven, daarvan zijn we in onze regio goed voorzien), is het niet stil. Uiteraard niet. Maar laten we niet overdrijven, er zijn in de Rand ook massa’s plekjes waar het misschien niet echt stil is, maar wel rustig. □

Van huizen & tuinen

Historische parken en tuinen in Wallonië

**Twaalf jaar lang inventariseerde
Nathalie de Harlez de Deulin
samen met een kleine equipe
het historische tuin- en
parkpatrimonium van Wallonië.
Het resultaat is nu gebundeld
in een prachtig en rijk
geïllustreerd boek.**

TEKST Paul Geerts

Wat opvalt, is niet alleen het grote aantal waardevolle domeinen – 1.036 historische parken en tuinen werden geïnventariseerd – maar ook de grote diversiteit en de kwaliteit van die domeinen. Sommige van die domeinen, zoals de kasteelparken van Annevoie, Enghien, Mariemont, Freyr, Belœil, Attre, Seneffe en La Hulpe zijn heel bekend; de overgrote meerderheid is minder of helemaal niet bekend. Het is op zich een verdienste om dit onbekende en vaak verborgen patrimonium onder de aandacht te brengen. Maar het boek is veel meer dan een inventaris. Het is eigenlijk een soort cultuurhistorisch fresco waarin 400 jaar tuingeschiedenis in Wallonië de revue passeert. Het vertelt hoe die tuinen ontstonden, evolueerden en soms teloorgingen, en hoe ze beïnvloed werden door diverse culturele en intellectuele stromingen en modes. Het vertelt ook het verhaal van een aantal bevlogen en gepassioneerde tuineigenaars en van de tuinontwerpers zonder wie deze tuinen nooit zouden zijn gerealiseerd.

Kwetsbaar

In het eerste deel wordt een min of meer chronologisch overzicht gegeven van het Waalse tuinenpatrimonium vanaf de 17e eeuw tot vandaag. Vier kasteeldomeinen worden in detail besproken: het barokke kasteelpark van Enghien, het classicistische park van Mariemont, de pittoreske tuinen van Belœil en het park in *gemengde stijl* van Seneffe. Ze zijn elk op hun manier een soort mijlpaal geweest in de geschiedenis van de

Kwetsbaarheid loopt als een rode draad door het boek. Heel wat historische tuinen en parken zijn verdwenen of worden bedreigd.

Waalse tuinarchitectuur. Vervolgens komen een aantal, vaak onbekende tuinen en parken aan bod. Op een of andere manier reflecteren ze de wisselende opvattingen en modes: de *regelmatige* tuinen naar Frans of Italiaans voorbeeld uit de 17e, begin 18e eeuw, de *pittoreske* en landschapstuinen naar Engels model op het einde van de 18e en 19e eeuw; de neoclassicistische en de neopittoreske tuinen uit de eerste helft van de 20e eeuw. Hierbij wordt ook uitgebreid aandacht besteed aan een aantal belangrijke tuinontwerpers. Dit eerste deel besluit met een summier en jammer genoeg nogal onvolledig overzicht van tuinen en parken uit het einde van de 20e eeuw. Het is niet erg duidelijk waarom sommige tuinen en tuinontwerpers wel en andere niet zijn opgenomen.

Thematische tuinwandeling

Het tweede en meest uitgebreide deel van het boek is opgevat als een thematische wandeling

langs de tuinen: klooster- en pastoretuinen, watertuinen, tuinen op pre-industriële sites, botanische tuinen, arboreta en verzameltuinen, groenten- en fruittuinen. Die thematische aanpak biedt de auteur de kans om dieper in te gaan op een aantal specifieke kenmerken en evoluties van die verschillende types van tuinen, op het belang van specifieke sites (zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van water) en op de sociaaleconomische, intellectuele en culturele omstandigheden

waarin die tuinen ontstonden en evolueerden, en de rol van eigenaars of opdrachtgevers. Ten slotte staat het boek stil bij de vele bouwwerken en ornamenten in de tuinen: orangeries en serres, paviljoenen en tuinhuisjes, grotten, ruïnes en andere tuinfolies, volières en duiventillen, tuinbeelden. Ook hier valt op hoe rijk en divers het Waalse patrimonium is. Maar ook hoe kwetsbaar. Die kwetsbaarheid loopt trouwens als een rode draad door het hele boek: heel wat historische tuinen en parken zijn in de loop der jaren om uiteenlopende redenen geheel of gedeeltelijk verdwenen, andere worden bedreigd. Hopelijk draagt dit boek ertoe bij om dat historische tuinenpatrimonium naar waarde te leren schatten. □

Info

Nathalie de Harlez de Deulin, *Parcs et jardins historiques de Wallonie*, Institut du Patrimoine Wallon, Namur, 2008, ISBN 978-2-930466-64-4

Werken aan de natuur

Als de mens niets doet in een natuurgebied, wordt alles bos en dat is niet de bedoeling. De biodiversiteit in stand houden en stimuleren is de eerste prioriteit van het natuurbeheer. Dat gebeurt op verschillende manieren, ook in de relatief kleine natuurgebieden van de Vlaamse Rand.

TEKST Herman Dierickx | FOTO Filip Claessens

Het natuurbeheer in de Rand is van recente datum. Tot de jaren 1980 was een beperkte groep van De Wielewaal bezig met vogels observeren en werden thematische wandelingen georganiseerd. Nadien kregen de natuurliefhebbers langzaam maar zeker ook interesse in planten, insecten, amfibieën ... De vereniging Natuurreservaten startte, ondersteund door de overheid, met de aankoop van ecologisch waardevolle gebieden. In 2002 fuseerden Natuurreservaten en De Wielewaal tot Natuurpunt. Deze natuurorganisatie telt in Vlaanderen inmiddels 75.000 leden en heeft zowat 16.000 hectare natuurgebied in beheer. Ter vergelijking en voor wat het waard is: Natuurmonumenten, de zustervereniging in Nederland, telt ongeveer 850.000 leden en beheert meer dan 100.000 hectare natuurgebied.

Diversiteit in stand houden

De uitbouw van Natuurpunt in de Rand gebeurde op een erg heterogene manier. De Leeuwse Natuurvrienden, inmiddels een afdeling van Natuurpunt, behoort tot de oudste

natuurbewegingen in onze regio en bestaat ongeveer twintig jaar. De afdeling Beersel is opgericht omstreeks 1992. Vele andere afdelingen volgden later. Ze verwerven bijna allemaal gronden en proberen die zo goed mogelijk te beheren. Dat is niet altijd gemakkelijk, want de gronden zijn versnipperd en erg duur, en er komt veel administratie bij kijken. Voor elk natuurgebied met een zekere oppervlakte wordt een officiële erkenning aangevraagd bij de Vlaamse overheid. Er wordt een visie- en beheerdossier opgemaakt dat goedgekeurd wordt door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Dit agentschap kijkt nadien toe of de beoogde beheerdoelstellingen worden gehaald. Meestal gaat het om het in stand houden van biotopen en soorten. Daarvoor zijn menselijke ingrepen nodig.

Als je in ons klimaat de natuur zijn gang laat gaan, verbost alles zeer snel. Eerst met wilg en berk, daarna met es, zomereik, zwarte els en dergelijke. Als de mens niets doet, wordt een natuurgebied dus al snel bos en dat is niet de bedoeling. Eerste prioriteit is immers de algemene biodiversiteit in stand houden en stimuleren. Het gaat

De Wolvertemse Beemden

daarbij om soorten bossen, moerassen, poelen, heide, graslanden, holle wegen enzovoort. Dat kun je doen door een beheer te voeren in functie van specifieke soorten (*soortbeheer*), zoals het in stand houden van specifieke planten of vogels. Dat was de teneur tot een tiental jaar geleden en wordt vandaag nog in vele afdelingen van Natuurpunt toegepast. Maar natuurbeheer kan ook betekenen dat je specifieke leefgemeenschappen beschermt zodat de daar aanwezige soorten er wel bij varen (*patroonbeheer*). Als je een nat grasland onderhoudt, bescherm je bijvoorbeeld de pinksterbloemen, de echte koekoeksbloemen en de dotterbloemen die daar in voorkomen en belet je onder meer dat jonge wilgen opschieten. Dat is nog steeds de meest actuele beheervorm die in de Rand wordt toegepast.

Integraal beheer

Tegenwoordig doet men steeds meer aan *procesbeheer*. Dat gaat meestal om het beheer van (een deel van) een rivier- of beekstelsysteem. De oude komgronden laat men opnieuw onderlopen bij hoge waterstanden zodat de stroomafwaarts gelegen wijken of

dorpskernen niet overstroomd worden en de natte natuur er wel bij vaart. Waar het kan, meanderen de waterlopen opnieuw, worden opgehoogde oevers verlaagd en het water gezuiverd. Tegelijk haalt men de knelpunten voor de vissen, zoals sluizen en stuwen, weg zodat in het propere water vissoorten kunnen migreren. Dit is meestal een vrij ingewikkeld beheer, want er zijn vele factoren die een invloed uitoefenen op de natuur. Zo zijn er vele negatieve invloeden aan de rand van de kleine percelen. Verdroging, versnippering, vermessing, bebouwing, recreatie, een autoweg, een verharde rivier- of beekoever... hebben allemaal een invloed op het natuurgebied. Op die factoren kun je meestal niet ingrijpen, want ze maken geen deel uit van de natuurzones. Daardoor is deze nieuwe beheervorm moeilijk toepasbaar in de Rand. De gemiddelde natuurpercelen zijn hier immers heel klein (slechts een paar hectare), waardoor je alle elementen voor een goed procesbeheer niet in de hand hebt. In andere delen van Vlaanderen ligt dat anders. Een mooi voorbeeld van procesbeheer vind je bijvoorbeeld in de Doode Bemde in Neerijse, ten zuiden van Leuven, waar de Dijle zijn gang kan gaan in een gebied van meer dan 500 hectare. Zoiets is niet meteen over te plaatsen naar pakweg de Zenne, gewoon omdat je hier geen onbebouwde zones van die omvang hebt.

Waarschijnlijk kan er in de Rand binnen afzienbare tijd meer gericht aan waterbeheer worden gedaan. Met de zuiveringsstations van Aquafin zijn de perspectieven op propere oppervlaktewateren gerechtvaardigd

'Steeds meer mensen raken betrokken bij het natuurbeheer in hun buurt.'

en is de kans op terugkeer van vissen en amfibieën aanzienlijk. Mooie voorbeelden van deze zuiveringspolitiek zijn de Grote Molenbeek in Merchtem, de Kleine Molenbeek in Meise, de Maalbeek in Wemmel en Grimbergen, de Zuun in de omgeving van Sint-Pieters-Leeuw, de Voer in de Oostrand en op iets langere termijn ook de Zenne. Ze kunnen meer dan ooit deel uitmaken van een blauwgroen netwerk dat zo essentieel is voor de natuurwaarden in de Rand. Dat opent meteen ook nieuwe perspectieven voor het integrale procesbeheer van de natuurgebieden in de Rand.

Leefgemeenschappen beschermen

Vandaag gaat het meestal om patroonbeheer, zoals je dat kunt zien in grote delen van het Zoniënwoud, in de Weikes in Beersel, de IJsebroeken in Overijse, de Wolfspuiten in Dilbeek, de Tangebeekvallei in Vilvoorde, de Wolvertemse Beemden in Meise en het Lintbos in Grimbergen. Twee mooie voorbeelden van soortenbeheer vind je dan weer in de Poel Hof-ten-Hout in Sint-Genesius-Rode en in de omgeving van het Marnixbos in Overijse, waar Natuurpunt en het Regionaal Landschap Zenne, Zuun en Zoniën het leven van de zeldzame vroedmeesterpad proberen te vrijwaren. Dat gebeurt op erg kleine locaties die zijn ingesloten in het stedelijke weefsel. Poelen worden geruimd of er worden nieuwe gegraven, winterschuilplaatsen worden aangelegd, erosie van naburige akkers tegengegaan, een opwarmende zuidhelling verbeterd enzovoort. Veel werk op een kleine plek, maar o zo levensbelangrijk voor een soort die bijna nergens anders in onze provincie voorkomt. De genomen maatregelen zullen het verschil maken tussen een levensvatbare populatie van deze kleine bijzondere dieren of het uitsterven ervan.

In deze omstandigheden heeft het geen zin om aan patroon- of procesbeheer te denken omdat je er gewoon de ruimte niet voor hebt. Als het echt gaat om de laatste strohalm voor een verdwijnende soort is de beslissing snel genomen. Gelukkig zorgde de provincie Vlaams-Brabant in bovenstaand geval voor een snelle financiering, want zo'n eenmalige inrichtingswerken kosten natuurlijk handenvol geld dat niet door de vrijwilligers kan worden opgehoest.

Samenwerking is een sleutelwoord voor natuurbehoud en -beheer. Zeker in de Rand. Bij veel projecten zijn immers heel wat actoren betrokken. Het gaat dikwijls om een combinatie van vrijwilligers van natuurverenigingen en de overheid: Regionale Landschappen, gemeenten, de provincie, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), maar ook steeds meer bedrijven, scholen en verenigingen. Opvallend is dat bij het natuurbeheer in een verstedelijkt gebied steeds meer mensen betrokken zijn bij projecten in hun buurt. Het natuurbeheer in de Rand heeft dus een mooie toekomst voor de boeg. □

RESTAURANDT

Met de kinderen op restaurant

Fervente wandelaars en fietsers kennen ondertussen de meeste geheimen van de groene Vlaamse Rand. Langs een van de vele leuke routes in het groene Peizegem ligt misschien toch nog een geheim: *Ons Gedacht*, een brasserie met een hart voor kinderen.

TEKST Sandra Szondi | FOTO'S Filip Claessens

Wie kinderen heeft, weet hoe moeilijk het is om met hen op restaurant te gaan. Dus wilden wij eens uittesten of *Ons Gedacht* echt zo kindvriendelijk is als ze beweren. Meteen valt op dat dit rare gebouw vroeger een andere bestemming had. 'Inderdaad, zes jaar geleden hebben we deze tennisclub opgekocht en omgetoverd tot een brasserie', legt eigenares Liesbeth Van Kerckhoven uit. Voordien runde Liesbeth drie andere zaken, die ze verkocht toen ze rendabel en succesvol waren. Deze dame heeft een neus voor zaken. Haar concept is origineel. 'We willen jonge koppels de gelegenheid bieden om gezellig op restaurant te gaan zonder zich zorgen te moeten maken over hun kinderen. Bij ons hoeven ze niet uren stil te zitten en kunnen ze zich uitleven in de coole speelruimte met dvd's, auto's en blokken of in de grote omheinde tuin.'

Zomer is hoogseizoen

We nemen plaats bij het grote, centrale haardvuur en worden overweldigd door een gevoel van intimiteit en romantiek. Mijn zoontje heeft ondertussen de weg naar de speelkamer gevonden en leeft zich volop uit met de auto's. Het valt ons op dat er niet veel klanten zijn. 'In de winter doen we het bewust wat kalmer aan. De zomer is voor ons het hoogseizoen. Dan draait de brasserie op volle toeren en moet je soms twee weken op voorhand een tafeltje reserveren.' Gelukkig

voor ons is het winter en moeten we niet zo lang wachten. We genieten van een lekkere zoete *Aperitief van het huis gemaakt op basis van fruitsap, ananassap en Safari* (€8,5). De menukaart geeft je een ruime keuze uit vis, vlees of pasta. De specialiteiten van het huis zijn *Cote à los* (€21,50) en *Chateaubriand* (€22,50). 'Binnenkort bieden we ook *Paling in 't groen* aan als specialiteit. Het is een overheerlijk recept van mijn grootmoeder dat belijst zal aanslaan', zegt Liesbeth.

Waar zijn de groentjes?

Als voorgerecht raadt de ober mij *Scampi's Ons Gedacht* (€13) aan, bereid op basis van Martini. Ik ben absoluut geen fan van dit drankje, maar mijn gastheer weet me toch te overtuigen. En ik moet toegeven: een geslaagde combinatie met een zachte, subtiele smaak. Mijn tafelgenoot krijgt ondertussen *Huisbereide kaaskroketjes van drie kazen* (€11). Lekker maar helaas is één kroket wat zwartgeblakerd. Gelukkig zijn ze hier niet te trots om hun fout toe te geven en hij krijgt onmiddellijk een nieuwe portie. Deze keer perfect gebakken. Als hoofdgerecht kies ik voor een lekker ouderwets gerecht: *Gelakeerde ribbetjes met ananas en frieten* (€14,5). Een enorm ribstuk overheerst mijn bord zodat er spijtig genoeg geen plaats meer is voor een slaatje. Gelukkig zijn de ribbetjes lekker sappig. Mijn zoontje kiest voor de Mickey Mouse balletjes met frietjes. Ook hier zijn ze

het belang van verse groentjes vergeten. Als laatste verschijnen de *Tongfiletjes met martinisaus & Duchesse aardappelen* (€22). Mooi gepresenteerd, maar van de smaak zijn we niet echt overtuigd. Afsluiten doen we met een klassieker: de *Crème Brûlée* (€7) met een hard caramelkorstje. Perfect.

Of Liesbeth ook deze brasserie in de toekomst zal verkopen? 'Neen, voorlopig zeker niet. *Ons Gedacht* is mijn persoonlijk project waarin mijn hart en ziel ligt. Er zijn trouwens nog uitbreidingsmogelijkheden. Onlangs lanceerden we bijvoorbeeld Café Soirée, een nieuw partyconcept gericht op een zakelijk publiek tussen de 35 en 50 jaar. Elke eerste donderdagavond van de maand kunnen ze hier even uit de bol gaan. Dan draait de disco-bar en is er champagne, lekkere hapjes en tropische cocktails. Binnenkort leggen we ook een strand met ligstoelen aan. In de zomer zit het buitenterras vaak overvol en moeten we soms klanten teleurstellen. In de toekomst zullen ze hier dus volop van het zonnetje kunnen genieten met een cocktail in de hand.' □

Info

Brasserie *Ons Gedacht*, Groenstraat 28, Peizegem (Merchtem), 052 34 34 34, info@brasserieonsgedacht.be (reserveren niet mogelijk via e-mail) Gesloten op maandag en dinsdag, alle andere dagen open van 11.30 tot 24 uur, zaterdag van 17 tot 24 uur

Waterburcht op nieuwe palen

Een lege slotgracht en gewroet in de ondergrond: de eerste archeologische opgravingen aan het Kasteel van Beersel zijn achter de rug. De restauratie neemt nog zeker drie jaar in beslag, maar dat betekent niet dat de poorten van de imposante middeleeuwse waterburcht al die tijd gesloten zullen blijven.

TEKST Tina Deneyer | FOTO Filip Claessens

Momenteel worden de funderingen van het Kasteel van Beersel onder handen genomen. 'Het kasteel dreigde te verzakken, dus moesten eerst en vooral de funderingen en het deel onder de waterlijn aangepakt worden', legt Karel Breda, architect van de restauratie, uit. 'We hebben speciale bakstenen laten maken met dezelfde samenstelling en hetzelfde formaat als de oude middeleeuwse stenen. Met speciale staven en palen krijgt het kasteel zijn stabiliteit terug. In een tweede fase worden het binnenplein en de binnenkant van het kasteel gerestaureerd.'

Voor Ruisbroekenaar Karel Breda is deze restauratie een bijzondere uitdaging. 'Ik heb hier vroeger als kind nog vaak gespeeld en ben altijd gefascineerd geweest door dit indrukwekkende monument. De restauratie moet ervoor zorgen dat de ruïne gered wordt en het kasteel zijn authentieke karakter behoudt. Dit kasteel ademt een middeleeuwse sfeer uit omdat het nooit is geëvolueerd naar een burgerlijke woonst zoals het Kasteel van Gaasbeek. Dat maakt het zo uniek in deze streek.'

Kanonballen en volkssieraden

Archeologen hebben een hele kluit aan het Kasteel van Beersel. 'We maakten van de eerste fase van de restauratie gebruik om een aantal boringen te doen in de slotgracht en daar hebben we al heel wat interessant materiaal gevonden', zegt archeologe Janiek De Gryse van de BVBA Ruben Willaert. 'Zo

hebben we kanonkogels opgegraven die getuigen van de belegeringen van het kasteel. Een van de meest indrukwekkende vondsten zijn de insignes. Het gaat om vijf volkssieraden die de drager geluk moesten brengen of het kwaad afweren. We vonden insignes van de heilige Antonius en van patroonheilige Guido van Anderlecht. De meeste objecten die we vonden, dateren uit de 16e en de 17e eeuw. Er wordt algemeen aangenomen dat het oorspronkelijke kasteel er al in de 14e eeuw stond, maar uit die periode vonden we weinig terug omdat er bij een eerdere restauratie in 1928 veel archeologisch materiaal verloren is gegaan.' In de tweede fase van de restauratie zullen nog meer opgravingen gebeuren, maar het hele kasteel uitkammen, is niet haalbaar. 'Dat is financieel onmogelijk. We willen de latere generaties ook nog hun pleziertje gunnen', lacht architect Karel Breda.

Op de voet volgen

Het resultaat van de archeologische opgravingen kun je bewonderen aan de ingang van het kasteel. 'We hebben samen met de gemeente, de archeologen en het heemkundig genootschap Van Witthem een onthaal- en informatieruimte ingericht', zegt Karel Breda. 'Je krijgt er informatie over de geschiedenis en de restauratie van het kasteel en je kunt er de interessante archeologische vondsten zien.' Het bezoekerscentrum past in de visie van zowel de architect als de gemeente Beersel.

'De gemeente werkt al meer dan tien jaar aan de voorbereiding van deze restauratie. De gemeente, de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse overheid hebben de nodige centen verzameld', zegt de burgemeester van Beersel Hugo Casaer (CD&V). 'We willen niet dat het monument een paar jaren verscholen zit achter stellingen en doeken. We willen het publiek zoveel mogelijk betrekken bij de restauratie. Voor groepen en scholen organiseren we geleide bezoeken met een gids.' □

Info

Info over de restauratie en de openingsuren: www.beersel.be, www.karelbreda.be of 02 359 16 46.

Restaurierung des Schlosses von Beersel

Die Restaurierungsarbeiten im Schloss von Beersel sind voll im Gange. Da das Schloss zu versinken drohte, mussten zuerst die Fundamente geprüft werden. Für den Architekten, Karel Breda, aus Ruisbroek, ist die Restaurierung eine besondere Herausforderung. 'Ich habe hier früher als Kind oft gespielt, und mich hat dieses beeindruckende Denkmal immer fasziniert. Die Restaurierung soll dafür sorgen, dass das Schloss gerettet wird und seinen authentischen Charakter beibehält.' Die Arbeiten werden bestimmt noch drei Jahre dauern, aber es ist die Absicht, das Publikum möglichst viel in die Restaurierung mit einzubeziehen. So stehen am Eingang des Schlosses von Beersel Werbe-Container mit einem Empfangs- und Informationsraum, wo man über die Geschichte und die Restaurierung des Schlosses Näheres erfahren kann.

Jean-René Preuss

Exclusieve feestaankleding

Loca Vaisselle verhuurt al ruim vijftien jaar tafels, stoelen, glazen, borden, bestek en andere accessoires voor exclusieve feesten en recepties. Ook het koninklijk paleis is er klant. Sinds dit jaar is het bedrijf uit Drogenbos officieel gebrevetteerd hofleverancier.

TEKST Gerard Hautekeur | FOTO Kris Mouchaers

De eigenaar-zaakvoerder Jean-René Preuss vindt er geen doekjes om: hij verhuurt vooral aan exclusieve klanten. Maar daarnaast doen ook almaar meer mensen en verenigingen die een barbecue of een straatfeest organiseren, een beroep op zijn innovatieve onderneming. Jean-Pierre Preuss heeft Oostenrijkse roots, maar is afkomstig uit het Franse Valenciennes. Hoe hij in België terecht kwam? 'Ik volgde een hotelopleiding aan het Coovi (Elishout) in Anderlecht, zat op kot in Brussel, bleef na mijn studies hangen en trouwde met een Vlaamse.' Hij stampte het familiebedrijf uit de grond en vond een vaste stek aan de Oude Grote Baan in Drogenbos. Zopas is de tentoonstellingszaal compleet vernieuwd, want het bedrijf staat op een keerpunt. 'Voortaan zullen we niet alleen glaswerk, porselein, bestek, kandelaars, tafellinnen en klein en groot keukensmateriaal verhuren, maar ook een aantal luxeartikelen te koop aanbieden. Maar zoals de naam Loca(tion) Vaisselle doet vermoeden, investeert het bedrijf vooral in het verhuren van hoger genoemde benodigdheden. Daarbij mikken we in de eerste plaats op het luxesegment van de markt.'

Grote luxe

'Onder onze klanten vind je onder meer het Concert Noble, de ambassade van de Verenigde Staten van Amerika en luxehotels zoals Metropole en Sheraton', verduidelijkt

Jean-Pierre Preuss. 'Voor hun recepties of banketten maken ze gebruik van Loca Vaisselle. In de prijs van het menu verrekenen ze de huur van het servies, het bestek, het tafellinnen en de aankleding van de zaal. Hoteluitbaters moeten zich zo niet meer bekommeren over het beheer van het servies. Kristallen glazen gaan vlug stuk, zilveren lepels of kandelaars worden ontvreemd. Op het ogenblik dat groepen reserveren, blijkt dat een deel van het servies onvindbaar is in het hotel. Daarom verkiezen ze een samenwerking met Loca Vaisselle, want we leveren niet alleen alle nodige borden, bestek en glazen, maar ook de afwas behoort tot onze service. Na de maaltijd of de receptie hoeven klanten niet zelf af te wassen. Zodra een lading terugkomt, worden alle stukken door het personeel gecontroleerd, afgewassen, gedroogd en gesorteerd. Vervolgens wordt alles opnieuw keurig ingepakt.'

Meer privéfeestjes

'Hygiëne en netheid zijn de twee sleutelbegrippen', benadrukt medewerker Claude Masi tijdens de rondleiding in het bedrijf. Hij wijst op de enorme stock borden, glazen en bestek, en op de verscheidenheid aan tafels en stoelen, zoals de stoelen met rode zitjes voor het koninklijk paleis. Loca Vaisselle wordt gevraagd voor de meeste evenementen aan het hof, zoals op verjaardagen van de leden van de koninklijke familie of bij bezoe-

ken van regeringsleiders en staatshoofden aan het paleis.

'Een toenemend aantal particuliere personen maakt gebruik van onze diensten', vervolgt Preuss. 'Zo zijn er de directeurs of managers die in riante villa's met een grote tuin wonen. Ze geven de voorkeur aan privéfeestjes voor de intieme familie- of vriendenkring. De strengere alcoholcontroles zijn een bijkomende reden om het feest thuis te houden. Het gastgezin dat een glaasje te veel op heeft, hoeft niet te rijden. Andere gasten kunnen er desnoods blijven overnachten. Naast die exclusieve klanten, zijn er ook veel andere mensen en groepen die voor hun barbecue, straatfeest of carnaval bij ons servies, gasstellen en zelfs koelkasten huren.'

Modegevoelig

'Er gaat steeds meer aandacht naar de aankleding van de tafel. Het is een echte kunst. Zo heb je borden in de meest diverse vormen. De kleur van het servies, het tafellinnen, de couverts en de versiering is seizoensgebonden en wordt mee bepaald door recente modetrends. We moeten ons assortiment aan artikelen dus constant vernieuwen om te kunnen inspelen op de veranderende behoeften van de klant', besluit Jean-René Preuss. □

Muziek van op het grof huisvuil

Muziek maken met conservenblikken, pvc-buizen, een fietspomp, bierblikjes, een sigarenkist, kapotte emmers en ander afvalmateriaal uit containerparken en vuilnisbelten? Het kan. Herman en Rosita Dewit van folkgroep 't Kliekske trekken langs de scholen met hun gerecycleerde instrumenten.

TEKST Luc Vanheerentals | FOTO Filip Claessens

Op 9 en 10 maart brengen ze in zaal De Merselborre in Vlezenbeek voor leerlingen uit het eerste en tweede leerjaar van het basisonderwijs in Sint-Pieters-Leeuw *Muziek van op het grof huisvuil*. Daarin spelen ze oude folkdeuntjes op muziekinstrumenten die ze recycleerden uit weggegooid materiaal. Herman Dewit (62) uit Gooik is een krak in het maken van instrumenten. Sinds het begin van de jaren '70 maakt hij oude muziekinstrumenten na zoals een doedelzak, een draailier, een hommelt, een eenhandsfluit en een klompviool. Sinds

als instrumenten. Dewit werkt momenteel ook nog een andere voorstelling uit: *Muziek uit het frietkot* met ... juist, materiaal uit het frietkot.

Revival

Een beetje raar allemaal, maar eigenlijk is het niet nieuw. Onze voorouders, zeker in de armere buurten, bespeelden al recycle-instrumenten. Op schilderijen van Pieter Bruegel is te zien hoe de vroegere bedelmuzikanten gebruik maakten van allerlei vreemd materiaal zoals een rommelpot. Le-

muziek die zich in ons land al enkele jaren manifesteert. Hij gaf niet alleen duizenden concerten en bracht negen lp's en zeven cd's uit, hij is ook de man die velen op weg hielp in de folkmuziek met zijn volksmuziekstages in Gooik, de volksmuzieklessen in muziekscholen, de bouw van honderden volksmuziekinstrumenten, het volksinstrumentenmuseum in De Cam in Gooik, het folktijdschrift Goe Vollek en de vzw Muziekmozaïek. Vanaf het einde van de jaren '60 trok Dewit Vlaanderen rond om oude melodieën op te tekenen. Zijn ultieme wens is een boek uit te brengen met de interessantste liederen

'Wie zijn ogen sluit en luistert, kan niet anders dan geloven dat het om echte instrumenten gaat.'

een vijftal jaren maakt hij om ecologische redenen ook gebruik van recyclagemateriaal. 'Wie zijn ogen sluit en luistert, kan niet anders dan geloven dat het om echte instrumenten gaat', zegt Herman.

Van een blikje maakt Dewit een fluit die een volledige octaaf kan spelen, van een kruk een gigantische dwarsfluit. In plaats van een lederen balg wordt voor de doedelzak een weggegooid rubberen handschoen gebruikt. Een versleten koekendoos blijkt een prima kast te zijn voor een banjo. Naast *Muziek van op het grof huisvuil* speelt het duo ook een ander programma met als titel *Muziek uit de keuken* met keukengerief

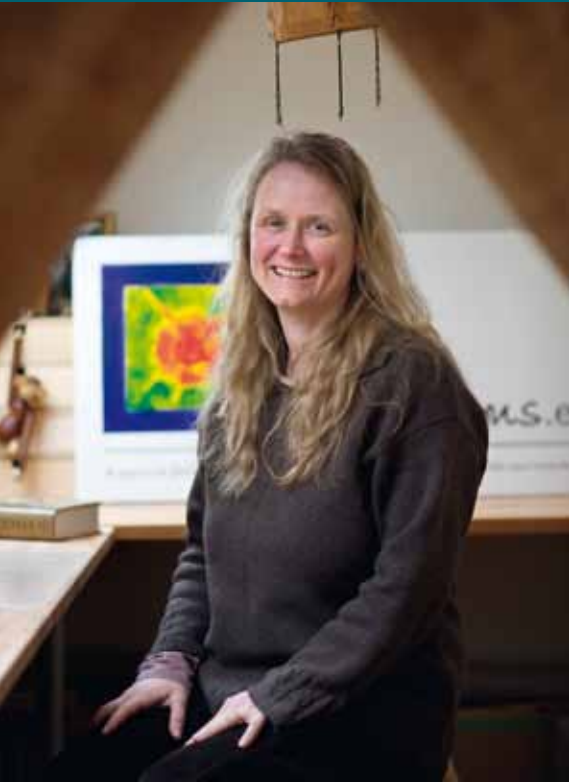
gendarisch zijn ook de verhalen over soldaten die tijdens wo I instrumenten maakten uit kogelhuizen, munitiekisten en telefoondraden.

Dewit is er inmiddels populair mee geworden in ecologische milieus. 'Een tijd geleden gaven we een concert tijdens een festival in de Voagezen, waar de organisatoren ons vroegen om van alle weggegooid plastic flessen muziekinstrumenten te maken. Binnen de kortste tijd liep iedereen daar rond met een dergelijke toeter', lacht Dewit.

Dewit vierde eind vorig jaar het veertigjarig bestaan van 't Kliekske. Meer dan wie ook ligt hij aan de basis van de revival van de folk-

Mensen samen brengen

'Folkmuziek is boeiend omwille van het sociale aspect. Het is toegankelijke muziek die je gemakkelijk kunt samenspielen en zingen. Folk brengt mensen samen. Een samenleving met meer folkmuziek zou ongetwijfeld gezelliger zijn, maar de interesse blijft momenteel te beperkt tot een bepaalde maatschappelijke elite. Maar er is beterschap op komst. De boombals, waar op folkmuziek gedanst wordt, zijn een groot succes, Vlaanderen telt momenteel zo'n driehonderd folkgroepen en op onze volksmuziekstages in Gooik zien we een toenemende interesse van jongeren', vertelt Dewit. Omdat ze het muzikale en culturele erfgoed levend houden, kreeg het Kliekske onlangs het ereburgerschap van de gemeente Gooik. □

Milieutips voor expats

Sunbeams is een jonge milieubewuste organisatie met leden die op een praktische manier willen bijdragen aan een beter milieu. Ze richt zich vooral op expats in en rond Brussel, maar ook Belgen kunnen interessante tips vinden op de website of zich inzetten voor de werking. Ilke Pedersen-Beyst is de initiatiefneemster van het project.

TEKST Ines Minten | FOTO Filip Claessens

Ilke begon met Sunbeams vanuit een dubbele motivatie. Enerzijds wil ze haar eigen ecologische voetafdruk verlagen, anderzijds wil ze milieutips geven aan expats. 'Sinds ik kinderen heb, is mijn ecologisch bewustzijn sterk gegroeid. Ik wil dat ook latere generaties een leefbare planeet aantreffen.' Overschakelen op groene stroom was voor het gezin Pedersen-Beyst de eerste stap, maar zeker niet de laatste. Ilke begon allerlei tips toe te passen die ze voor haar gezin haalbaar vond. 'Zo hebben we een groenteabonnement', zegt ze. 'Je schrijft je ervoor in en elke week krijg je een pakket met seizoensgroenten uit de streek. We drinken water uit de kraan in plaats van uit plastic flessen, hebben een sticker op de bus die reclaimedrukwerk weert, printen dubbelzijdig op gerecycleerd papier, als ik naar de schilderles ga, neem ik een thermos koffie mee in plaats van koffie te drinken uit een plastic bekertje enzovoort. Dat zijn kleine dingen die ons niet veel moeite kosten, maar die op lange termijn echt een verschil maken.'

Groene expats

Tijdens haar zoektocht naar informatie merkte Ilke op dat hierover in België nergens informatie te vinden is in het Engels. 'Mijn man is een Deense diplomaat. Voor we ons in België vestigden, hebben we zelf een aantal jaren in het buitenland gewoond. Zo wist ik hoe moeilijk het soms is om wegwijs te raken in een nieuw land en een nieuwe taal. Met het oog op de expatgemeenschap in en rond Brussel leek het me handig om dergelijke informatie in het Engels te verstrekken. Zo kunnen ze vanaf de eerste dag in België groener leven.'

Kleine beetjes helpen

Op www.greenexpats.be geeft Sunbeams handige groene tips. Je vindt er adressen van organisaties die je op weg helpen en artikelen die voorbeelden uitdiepen. Elke maand formuleert de website concrete uitdagingen die goed zijn voor het milieu en die je gemakkelijk in daden kunt omzetten. Voorbeelden? Schaf een spaardouchekop aan, want die verbruikt minder water zonder dat je moet inboeten qua comfort. Recycleer cadeaupapier. 'Als het moeilijk is om de auto consequent in te ruilen voor het openbaar vervoer of de fiets, kun je ecologisch rijden. Op onze website staat hierover een artikel. Het vraagt wat aanpassing in het begin, maar na een tijdje doe je het automatisch: zachter optrekken, minder snel en aan een constantere snelheid rijden, sneller schakelen naar een hogere versnelling, geen airco ... Je CO₂-uitstoot daalt en je spendeert minder aan benzine.'

Sunbeams bekijkt milieuzaken zo positief mogelijk. 'Je hoort vaak dat een individu niets kan doen. Wij zijn absoluut overtuigd van het tegendeel. Zo vroeg een Engelse vrouw een aantal jaren geleden in de plaatselijke supermarkt naar eieren die niet van kippen in een legbatterij kwamen. Eerst kreeg ze geen gehoor, maar ze betrok almaar meer mensen bij haar vraag. Uiteindelijk sprak ze de manager opnieuw en wat later lagen de gevraagde eieren in de rekken. Toen is ze in de volgende supermarkt begonnen. Om maar te zeggen dat alle kleine beetjes helpen.' □

Info

Vrijwilligers die zich willen inzetten voor Sunbeams – zowel Belgen als expats – kunnen contact opnemen via www.greenexpats.be.

Conseils écologiques sur mesure pour les expatriés

Sunbeams est une jeune organisation de protection de l'environnement qui entend contribuer de manière pratique à l'amélioration de l'environnement. Sunbeams s'adresse principalement aux expatriés établis à Bruxelles et autour de Bruxelles, mais les Belges peuvent aussi trouver des conseils intéressants sur leur site ou s'engager dans l'organisation. 'Depuis que j'ai des enfants, ma conscience de l'écologie s'est fort développée', explique Ilke Pedersen-Beyst, initiatrice du projet. Au cours de ses recherches d'informations, Ilke s'est rendu compte du manque d'informations en anglais sur l'écologie. 'Il me semblait utile de proposer ce genre d'informations en anglais en pensant à la communauté des expatriés. Ce qui leur permet de mener une vue plus écologique dès leur arrivée en Belgique.' Le site www.greenexpats.be vous propose des conseils écologiques que vous pouvez facilement mettre en pratique.